

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 12. MAJA 1960
Leto XII. — Štev. 19 Cena din 10.—

I. FESTIVAL TELESNE KULTURE POMURJA

Na glavni prireditvi bo nastopilo
6000 telovadcev in telovadk

Pomurje je v znaku priprav za I. festival telesne kulture. Danes ni v našem okraju več vasi, kjer se mladina ne bi pripravljala na praznične festivalske dni. Posebno so dejavni v tistih krajih, kjer so društva »Partizan«. Le-ta tesno sodelujejo z mladinskimi organizacijami in pionirskimi odredi na šolah. Strokovno vodstvo so povsod prevzeli izkušeni vodniki in učitelji, ki z mladino vred dnevno žrtvujejo mnogo prostega časa za te priprave.

Kakor vse kaže, se pripravljajo na festival okrog 10.000 mladine z različnimi vajami in drugimi panogami. Na glavnem nastopu, ki bo 29. tega meseca v Murški Soboti, pa bo nastopilo 6000 telovadcev in telovadk. Organizatorji pričakujejo, da bo to prireditev obiskalo okrog 15.000 gledalcev. Večina društev je te dni imela svoje akademije. Prav tako pa so posamezne zletne vaje s pridom izkoristili na letošnjih proslavah 1. maja na nastopih.

Ob minulih prvomajskih praznikih so nastopili z zletnimi vajami v Salovcih, Bučkovcih, Cankovi, Apačah, Radgoni in drugod. Povsod je prebivalstvo toplo pozdravilo mlade telovadce, ki so pokazali, da so že pripravljene za nastop na I. festivalu telesne kulture Pomurja. Telovadci te dni le še utrjujejo svoje znanje. Kakor znano, bodo v glavnem nastopili le najboljši telovadci iz posameznih krajev. Prihodnje dni bodo skoraj

vse občine v Pomurju priredile svoje občinske nastope, ki bodo preizkušnja pripravlenosti. Nastopili bodo vsi tisti, ki se na festival pripravljajo, vendar na njem iz raznih razlogov ne bodo nastopili. To nedeljo bodo občinski nastopi v Lendavi, Crensovcih, Gornji Radgoni in raznih drugih večjih krajih Pomurja. Pred samim nastopom bo posebna strokovna komisija pregledala pripravljenost udeležencev in ocenila njihovo kakovost, nakar jim bo dala privoljenje za sodelovanje na festivalu. Vse doslejšnje priprave pa kažejo, da so vsi oddelki že sedaj zelo dobro pripravljeni, kar je jamstvo za uspešen nastop. Nekoliko slabše kažejo priprave za festival pri mladincih, ki ponekod nimajo posebnega zanimanja. Vendar lahko pričakujemo, da bodo tudi ti oddelki do festivala zamujeno nadomestili.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Živahna razprava o združništvu na razširjeni seji okr. odb. SZDL EKONOMIČNOST MERILO ZA USPEH

MAJA IN JUNIJA BODO O SKLEPIH V. KONGRESA SZDLJ RAZPRAVLJALE
OBČINSKE KONFERENCE IN OSNOVNE ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE

Preteklo soboto so na razširjeni seji okrajnega odbora SZDL, kateri sta prisostvovala tudi zvezna ljudska poslanc Ivan Kreft in Janez Hribar, razpravljali o nalogah organizacij Socialistične zveze po V. kongresu ter o problemih kmetijskega združništva, za kar sta pripravili poročilo posebna komisija pri okrajnem odboru SZDL in komisija za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru SZDL. Z ugotovitvami obeh komisij sta prisotne seznanila člana okrajnega odbora SZDL Stefan Antalič in Peter Vujec. Po uvodnem poročilu predsednika okrajnega odbora SZDL IVANA ROSA o zaključkih V. kongresa SZDL in o nalogah organizacij Socialistične zveze v obdobju po kongresu, predvsem pa glede na pripravljanje novega perspektivnega plana, se je razvila živahna razprava.

V poročilu komisije, ki je analizirala splošno gospodarsko stanje v desetih kmetijskih zadrugah, je bilo med drugim rečeno, da se je gospodarjenje v kmetijskih zadrugah v Pomurju preteklo leto močno izboljšalo v primerjavi s prejšnjimi leti, kar pričajo predvsem večja sredstva v skladih kmetijskih zadrug. Skupna realizacija kmetijskih zadrug se je v preteklem letu povečala za četrtno milijardo.

Poročilo je omenjalo tudi nekatere nepravilnosti pri izvajanju pogodbenega sodelovanja, kjer se kmetijske zadruge poslužujejo različnih oblik pogodb, zelo različno pa je tudi zaračunavanje akumulacije. Komisija je ugotavljala, da v nekaterih zadrugah sodelovanje ne pomeni v ekonomskem pomenu krepitev kmetijske zadruge, temveč le neke vrste pomoč zadrugnikom glede dajanja gnojil, semen in strojne obdelave zemlje.

Tudi lastna proizvodnja, ki so jo pričele kmetijske zadruge uvajati predvsem letos, kaže nekatere pomanjkljivosti pri najemanju zemljišč. Omenjeni so bili primeri kmetijskih zadrug Crensovec in KZ Kobilje, kjer so določili za zemljišča neprimerno najemnino. Podobno je tudi s kooperacijo. Primer kmetijske zadruge Kobilje kaže, da na preveč raztresenih parcelah ni mogoče izvajati učinkovite kontrole nad posevki pa tudi obdelava se zaradi tega podražuje. Podobno so ugotavljali tudi v nekaterih drugih kmetijskih zadrugah.

Posebno poglavje pomenijo izgube strojnih odsekov pri kmetijskih zadrugah. Temu vprašanju je plenum posvetil prav posebno pozornost. Ugotovila je, da kljub temu, da je Okrajna zadruga zveza Murska Sobotna izdelala primerne kalkulacije za strojno obdelavo, zadruge teh kalkulacij ne upoštevajo in poskušajo strojne storitve poceniti, ne da bi pri tem upoštevale dejanske stroške.

Komisija za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru SZDL je obravnavala med drugim tudi delo zadrugnih svetov. V zadrugnih svetih sodeluje 1563 zadrugnikov in udeležencev kmetijskih zadrug.

V Radmožancih gradijo vaški dom

V Radmožancih so začeli pred kratkim graditi novi vaški dom, v katerem bodo, poleg gasilskih prostorov in pisarne uredili tudi večjo dvorano za sestanke in kulturne prireditve. Dom bodo dogradili že v kratkem času, saj dela na gradbišču dnevno preko 20 prostovoljcev. Na novi dom najteže čaka mladina, ki namerava v njem še to pomlad uprizoriti v madžarskem jeziku igro »Rumena lilija«.

V Radmožancih imajo tudi precejšnje šolske pevski zbor, lutkarsko sekcijo ter šolsko zadruho. Šolska zadruha ima večje število članov, ki so letos začeli na manjši parceli pridelovati hibridno koruzo in korenček.

V preteklem letu so zadrugni sveti razpravljali največ o investicijskih programih, zaključnih računih, o pogodbenem sodelovanju ter o organizacijskih vprašanjih kmetijskih zadrug. Komisija je ugotavljala, da so zadrugni sveti dosegli pri svojem delu določene uspehe, vendar je potrebno, da nudi Socialistična zveza tem organom še več pomoči in da se vaški odbori SZDL še bolj podrobno seznajajo z delom zadrug. Prav tako je komisija predlagala, naj bi ustanovili pri kmetijskih zadrugah sindikalne podružnice, uvedli in izboljšali naj bi nagrajevanje ter posvetili še večjo skrb kadrovskim vprašanjem v kmetijskih zadrugah.

Na plenumu okrajnega odbora Socialistične zveze v soboto je bilo med drugim sklenjeno, naj bi bile od 20. maja naprej občinske konference Socialistične zveze na katerih naj bi razpravljali o konkretnih nalogah SZDL po V. kongresu ter o naših gospodar-

skih uspehih v preteklih letih. O zaključku Kongresa in o nalogah Socialistične zveze naj bi razpravljali tudi na množičnih sestankih članov Socialistične zveze in na zborih volivcev.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob volitvah v nove delavske svete POVSOD POMLADITEV ORGANOV DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

SKORAJ V VSEH POMURSKIH PODJETJIH VOLITVE V DELAVSKE SVETE PO 20. MAJU — ZAKLJUČNA POROČILA DELAVSKIH SVETOV POVSOD DOBRO PRIPRAVLJENA — LETOS KANDIDIRA VEČ ŽENA IN MLADINE — VOLITVE POVEZANE S PROSLAVAMI 10-LETNICE DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

Vsebinska delavskega samoupravljanja postaja iz leta v leto odgovornejša naloga. Če v teh dneh skoraj v vseh go-

spodarskih organizacijah analizirajo deset let delavskega samoupravljanja, predvsem kritično ocenjujejo, kako je

kolektiv sodeloval v upravljanju podjetja. Na zaključnih sejah DS, ki so bile že skoraj v vseh pomurskih podjetjih, so govorili o kolektivu kot celoti, o njegovem zanimanju ne samo za količino, temveč tudi za kakovost izdelkov v proizvodnji, kakšne probleme je DS obravnaval v svoji materialni dobi itd. Tako so pretekli petek v soboški tovarni perila »Mura« govorili na zboru volivcev o bližnjih volitvah v delavski svet. Volitve so bile večeraj. Govorili pa so tudi o uspehih dvoletnega dela dosedanjega delavskega sveta in o najvažnejših nalogah novega delavskega sveta.

Z zaključnimi poročili, ki so jih pripravili dosednji delavski sveti, se seznajajo tudi člani kolektiva. Pri proizvodnji nafte v Lendavi so se s poročilom delavskega sveta seznanili vsi zaposleni v podjetju že pred zbori volivcev, ki jih bodo imeli še v tem tednu. Ponekod posredujejo delavski sveti poročila o delu organov samoupravljanja tudi organizacijam Socialistične zveze.

Prav tako važne, kakor vsebinske, so tudi kadrovske priprave za volitve v organe delavskega samoupravljanja. V kolektivih sodijo, da ni primerno posameznikov obremenjevati s preveč funkcijami. Ponekod, kot na primer na Vinogradniškem gospodarstvu na Kapeli, kandidirajo za novi delavski svet večinoma taki, ki doslej še niso bili v organih samoupravljanja. Tudi žene kandidirajo letos v večjem številu kot prejšnja leta. Tako kandidirajo na primer v Obtnem podjetju »Elrad« v G. Radgoni v novi delavski svet 10 žena in 5 mladincev, v Ljutomerski Konfekciji 9 žena itd.

Volitve v nove delavske svete bodo v večini pomurskih podjetjih po 20. maju: 21. maja bodo volitve v delavski svet v soboški Tovarni mesnih izdelkov »Pomurka«, 22. maja na Vinogradniškem gospodarstvu v Gornji Radgoni in na Kapeli, 23. maja pri Proizvodnji nafte v Lendavi, kjer bodo izvolili 50-članski delavski svet v šestih volilnih enotah, v Agrotehnični servisu v Ljutomeru in drugod.

Skoraj povsod bodo ob volitvah imeli tudi proslave 10-letnice delavskega samoupravljanja. V lendavski Mehaniki, kjer bodo volitve v nedeljo, pripravljajo za proslavo primeren kulturni program.

R. J.

S plenuma okrajnega odbora SZDL — Ivan Ros, inž. Pejnovič in ljudska poslanc Ivan Kreft in Janez Hribar v živahnem pomenku med odmorom.

CVEN SVEČANO PROSLAVIL 15. OBLETNICO OSVOBODITVE

Nedeljske proslave 15. obletnice osvoboditve na Cvenu, katero je pripravil tamkajšnji krajevni odbor Zveze borcev skupno z občinskim odborom, so se med drugimi udeležili tudi številni aktivisti in borci, ki so delali na območju Prekije ter predstavniki oblasti, političnih in množičnih organizacij.

Po uvodnih svečanostih, ki so se začele že v soboto zvečer s koncertom moškega pevskega zbora iz Ljutomerja in kresovanjem, je bila osrednja svečanost v nedeljo dopoldne. V zgodnjih jutranjih urah je igrala godba na pihala DPD Svoboda iz Ljutomerja po okoliških vaseh budnico, nato pa je bilo pri gasilskem domu zbirališče, odkoder je povorka v spremstvu godbe krenila k zadrugnemu domu. Svečanost je nato v imenu krajevnega odbora Zveze borcev začel Jože Peterka, zatem pa je predsednik krajevnega odbora ZB Drago Zemljak na kratko opisal življenje in delo borcev v Prekiji. Zlasti je poudaril prvi organizirani sestanek pri Rajhovihi na Moti v avgustu

1941, katerega sta se med mladinci in nekaterimi kmeti iz Ljutomerja in radgonske okolice udeležila tudi znana prvoborca Stefan Kuhar-Bojan in Vinko Megla. Omenil je tudi nekatere pomembnejše spopade partizanov s sovražnimi enotami, med drugimi spopad pri Prelogovih na Grlavi in v Logarovcih.

Po krajšem nagovoru je nato predsednik okrajnega odbora SZDL Ivan Ros na zadrugnem domu odkril spominsko ploščo žrtvam NOB.

Pester kulturni program so izvajali moški pevski zbor DPD Svoboda iz Ljutomerja ter pevci in številni recitatorji iz šole na Cvenu. Posebna ekipa je dopoldne položila vence na spomenike in spominske plošče. Popoldne so program nadaljevali s številnimi športnimi tekmovanji in nastopi. Sobotnih in nedeljskih svečanosti na Cvenu se je udeležilo veliko število ljudi iz širše okolice.

Ste že naročili POMURSKI VESTNIK?

Naročniki, ki bodo do 28. maja poravnali naročnino, bodo deležni nagradnega žrebanja. O nagradah berite na 7. strani!

V TEDNU RDEČEGA KRIŽA

Hočeš pomagati?

Rdeči križ pomaga in sodeluje v boju za zdravje naših ljudi, da bo družina zdrava in trdna, da bodo otroci o njej našli varnost in ljubezen.

V Pomurju imamo 217 osnovnih organizacij Rdečega križa z 9919 člani in s 16.341 podmlankarji. Področje dela OO Rdečega križa je zelo široko, tako da danes deluje že osem komisij: zdravstveno-prosvetna, za zatiranje tuberkuloze, krova-lajska komisija, finančno-ekonomska, propagandna, komisija za male asanacije, komisija za alkoholizem in komisija za nego bolnikov.

V okviru Rdečega križa imamo vsako leto vrsto tečajev, kjer se ljudje usposabljaio za nadaljnje, še zahtevnejše naloge. Lani je bilo v našem okraju 30 samostojnih tečajev za žensko naško mladino, katere je uspešno končalo 888 tečajnic. Tečajev za hišno nego bolnikov je bilo 16 s 166 ob-

iskovalkami. Bili so tudi razni tečaji združeni s kmetijsko-gospodarskimi šolami. Takih tečajev je bilo v okraju 7 s 128 slušatelji.

O izboljšanju higienske ravni vasi pričajo podatki o malih asanacijah. Samo lani je bilo zgrajenih 69 asanacijskih objektov. Letos bodo izvedli male asanacije v vseh vaseh. Tako je občinski odbor Rdečega križa v Lendavi letos že začel s asanacijami v Dolini. Občinski odbor Rdečega križa v Murški Soboti pa v Rakičanu.

Ob koncu Tedna Rdečega križa, v soboto 14. maja, bo okrajni odbor Rdečega križa v Murški Soboti podelil odlikovanja najstarejšim, najpogostejšim in najbolj aktivnim občanom in osnovnih organizacij. Odlikovanja bo prelo okrog 40 članov Rdečega križa. R. Jaušovec

RAZPRAVA PO POROČILIH KMETIJSKA ZADRUGA JE PROIZVODNI OBRAT

(Nadaljevanje s 1. strani)
RUDI ČACINOVIC je med drugim opozoril na nekatere nove zakone in predpise, ki bodo dali vsemu kmetijskemu gospodarstvu pravi pomen. Med drugim je omenil tudi zakon o hidromelioracijskem sistemu, ki bo zajel v Prekmurju 15.000 hektarov, v Ščavniški dolini 12.000 in v Apaški dolini 4.000 hektarov zemlje. Ob izvajanju tega zakona, ki bo predvidel določene izboljšave zemljišč, se bo povečala vrednost proizvodnje na hektarju zemlje za 42.000 dinarjev.

Tov. Čacinović je med drugim navajal tudi nekatere materialne osnove, ki so dale pogoj za živahnejšo politično dejavnost v našem kraju. — Lahko pa bi dosegli še več — je dejal — če bi pravočasno in dobro pripravljali investicijske programe. V lanskem letu je dobilo Pomurje precejšnja sredstva tudi iz republiškega investicijskega sklada, kar je močno vplivalo na hitrejšo investicijsko izgradnjo. Za tem je govoril o vlogi OLO in občin, pri čemer je poudaril, da občinam še vedno primanjkuje strokovnega kadra, predvsem za področje planiranja in posameznih inšpekcij.

FRANC SKOBERNE je v razpravi poudaril, da je potrebno ločiti proizvodno kooperacijo od takozvane uslužnostne kooperacije. Slednja mora biti predvsem ekonomska utemeljena. — Važno pa je pri tem — je nadaljeval — da imajo kmetijske zadruge ljudi, ki so sposobni uvajati tako sodelovanje, ki je v ekonomskem pogledu privlačno tako za zadrugo kot za kmetovalce.

O nekaterih negativnih pojavih glede izgub strojnih odsekov pri kmetijskih zadrugah je govoril JOŠKO SLAVIČ. Ugotavljal je, da se kmetijska zadruga še vedno preveč smatra kot trgovina ne pa kot proizvodni obrat. — Če ana-

liziramo gospodarjenje nekaterih kmetijskih zadrug, lahko ugotovljamo, da se družbeno premoženje kljub finančnim uspehom ne povečuje in da se tudi ne večajo sredstva za razširjeno reprodukcijo. To je ilustriral z izgubami strojnih odsekov, pri katerih kmetijske zadruge ne gledajo na to, da bi se strojni park vzdrževal le s sredstvi amortizacije. — V večini kmetijskih zadrug tudi ne vedo, kakšna je dejanska cena strojne obdelave na parceli. recimo, 20 arav, pri oranju 30 cm in oddaljenosti parcele enega kilometra. Vsega tega v kmetijskih zadrugah ne jemljejo dovolj resno, zato je potrebno pri planiranju več ekonomike in realne osnove. Po-

dobno je glede stroškov popravil. Če bi bila popravila tekoče opravljena, bi bili stroški vzdrževanja strojev mnogo nižji kot so — je dejal tov. Slavič, analizirajoč nekatere podatke agroservisne službe in kmetijskih zadrug.

Ing. IVAN PEJNOVIČ je v razpravi poudaril potrebo po novih kadrih v kmetijskih zadrugah. — Kooperacija je postala živa sila v našem združništvu — je dejal — zato je potrebno posvečati več večjo skrb kakovosti pogodbenega sodelovanja. — Zatem je govoril o delu kmetijskih pomočnikov pri kmetijskih zadrugah, ki so zaposleni več ali manj le ob setvi, čeprav je v zadrugah dovolj del, ki spa-

dajo v delokrog kmetijskih pomočnikov skozi vse leto.

V razpravi so sodelovali še ALOJZ BENKO, ki je govoril o ustanavljanju združnih ekonomij, pri čemer je poudaril, da ponekod hočejo ustanoviti ekonomije za vsako ceno, ne glede na gospodarsko nujnost. IVAN HORVAT je omenjal urejevanje pašnikov v lendavski občini, ing. FRANC SKLEDAR in JOŽE KOLARIC sta govorila o srednji kmetijski šoli v Rakičanu, FRANJO SONAJA o pravilnem kadrovanju v vodstvih kmetijskih zadrug in JOŽE KUCHAR ter FRANC VRAZ o nekaterih problemih kmetijskih zadrug Moravci in Radoslavci.

V dveh letih 4500 trodnevnih dovolilnic za prehod v Avstrijo

Pretekli petek je bila seja Sveta za notranje zadeve OLO Murska Sobota, ki so se je poleg članov sveta udeležili tudi nekateri predstavniki občinskih ljudskih odborov in podpredsednik OLO Murska Sobota tov. FRANC SEBJANIC.

Na seji so ugotavljali, da je za ugoden razvoj odnosov med sosednjimi državami potrebno reševati tudi vprašanja maloobmejnega prometa.

Okraj Murska Sobota meji razen na Madžarsko tudi na republiko Avstrijo in to v dol-

žini 55 km. Na podlagi blejsko-gleichenberškega sporazuma imajo možnost stalnega prehoda dvolastniki, katerih je pri nas 166 s skupno 189 hektari zemlje, v Avstriji pa 93 s skupno 193 hektari zemlje. Razen tega so se uveljavile tudi takozvane trodnevne dovolilnice za prehod meje ob pogojih sporazuma. Tako so v Pomurju v letu 1958 izdali 2286, lani pa 2161 trodnevnih dovolilnic. V prvih mesecih letošnjega leta je to število še večje v primerjavi z istim obdobjem prejšnjih let.

Na območju našega okraja imamo 11 obmejnih prehodov, ki se jih poslužujejo dvolastniki in osebe s trodnevnimi dovolilnicami. Preko teh prehodov bo verjetno potekal tudi v bodoče ves maloobmejni pro-

met. Ti prehodi so: Radgona, Mele, Gederovci, Korovci, Gerlinči, Fikšinci, Kramarovi, Serdica, Kuzma in Matjaševci. Z ozirom na maloštevilnost prehodov čez mejo je bilo stalno odprtih le pet prehodov.

R. Jaušovec

Seja občinskega ljudskega odbora Murska Sobota

Veliko dela za Zbor proizvajalcev

Na predčerašnji seji Občinskega ljudskega odbora v M. Soboti so odborniki razpravljali o zaključnih računih za leto 1959 ter o izvajanju letnega plana v prvem četrtletju.

V poročilu o zaključnih računih so poudarili, da so lani domala vse gospodarske organizacije uspešno zaključile poslovanje ter, da v zaključnih računih ni opaziti večjih pomanjklivosti in nepravilnosti. Tako so gospodarske organizacije v občini, razen gradbenih podjetij, dosegle planira-

no proizvodnjo, nekatere pa so jo celo nekoliko presegle.

V prvem četrtletju letos so gospodarske organizacije v soseski občini v povprečju dosegle zadovoljive rezultate. Med industrijskimi podjetji sta precej visoko izpolnili plan Tovarna mlečnega prahu in Pomurski tisk.

Tudi kmetijske zadruge so v prvem četrtletju izpolnile plan s 25,1 odst. To kaže, da bodo planirano proizvodnjo presegle. V marcu se je zlasti povečal odkup krompirja in živine. Tako je bilo kontrahiranih 6432 prašičev in 1726 goved. Čeprav so zadruge pri izpolnjevanju planov zabeležile precejšen uspeh: pri krompirju 398 hektarov in pri krompirju 252 hektarov, je opaziti, da so nekatera vodstva za drug prepuščila kooperacije posameznikom.

Na seji so predlagali, naj bi se zbor proizvajalcev sestajal vsak mesec in naj bi analiziral rezultate pri uvajanju navedenih sredstev za investicije, štipendiranje kadrov, odnosov med podjetji in komunjo ter o izvajanju ostalih smernic družbenega plana. Na seji zbora proizvajalcev pa naj bi vabili tudi direktorje podjetij. —ko

V nekaterih podjetjih so se dni končali predvidljive sestanke sindikalnih podružnic, na katerih so analizirali delo delavskih svetov ter razpravljali o kandidatih listah. Na sliki: sestanek sindikalne podružnice podjetja Mlekopromet v Ljutomeru, kjer so med drugim sklenili, da bodo na dan volitev 21. maja izročili namenu nov proizvodni obrat

S seje delavskega sveta Proizvodnje nafte

Na zadnji seji delavskega sveta podjetja Proizvodnja nafte v Lendavi so analizirali delo delavskega sveta v minulih desetih letih. Ugotovili so, da je bilo delo delavskega sveta precej uspešno, nekoliko pomanjkljivo pa je bilo delo raznih komisij, kot je komisija za investicije in še nekatere. Ko so govorili o komisijah pa so pohvalili komisijo za kadre, ki je lani in letos organizirala več tečajev za kvalifikacijo delavcev.

Na seji so predlagali, da naj bi za posamezne komisije izdelali novi upravni odbor okvirne programe dela. Obenem naj bi namestili posebnega uslužbenca, ki bi skrbel za pravilno delovanje in pravočasno opravljanje nalog delavskega sveta in komisij. —ko

ŠTAFETA MLADOSTI

Republiška štafeta mladosti bo krenila iz Lendave 17. maja ob 6.20. Pot štafete palice bo vodila skozi Crenovce in Beltince, od koder bo ob 9.30 prispela v Mursko Soboto, kjer bo slavnostni sprejem in prihod pionirskih štafet. Republiška štafeta bo nadaljevala pot skupno z ostalimi ob 10.20 skozi Ljutomer, kjer bo blizu Zerovince predana nosilec štafete mariborskega okraja.

Posebna pomurska obmejna štafeta bo krenila na pot 16. maja zjutraj iz Cmureka, od

koder bo nadaljevala pot skozi Radgona, Radence, Cankovo, Rogasovce, Kuzmo, Hodoš, Prosenjakovce, Dobrovnik in Lendavo, kjer bo istega dne prenočila in zjutraj nadaljevala pot z zgoraj omenjeno republiko štafeto.

IZ RADGONSKE OBCINE

V vseh krajih radgonske občine so bili zadnji nedeljo in ponedeljek zbori volivcev. Predstavniki občine in člani Socialistične zveze so volivcem poročali o delu in sklepih V. kongresa SZDLJ. Pojasnjevali pa so tudi nekatere predpise občinskega ljudskega odbora. Ponekod so volivci zahtevali ponovno obrazložitev Zakona o zdravstvenem zavarovanju kmečkega prebivalstva. Volivci so se med drugim zanimali tudi za namen popisa kmečkih gospodarstev.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 12. do 22. maja

Nestavno vreme, vendar bo prevladovalo sončno vreme s pogostimi nevihtnimi plohami. Med 18. in 22. majem pričakujemo močno ohlajitev s trajnim dežjem. Dr. V. M.

POPRAVEK

V 17. številki »Pomurskega vestnika« je bilo na 15. strani pomotoma naveden naslov gradbenega podjetja v Puconcih. Pravilen naslov je: Gradbeno podjetje »Gradnjav, Puconci«.

ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE kmečke družine gre

Pred vojno so se na naših oaseh upravičeno spraševali kmetovalci, zakaj država ne vodi take politike o kmetijstou, da bi kmetje več pridelali in s tem dosegli večje dohodke. Veliko število drobnih kmečkih gospodarstev z zastojali proizvodnjo in sredstvi in nizkimi pridelki ni bilo sposobno, da bi samo doseglo pomembnejši napredek o kmetijstou.

V kratkem času po vojni se je naša ljudska država potem, ko je po velikih naporih dosegla izreden industrijski razvoj, začela takoj krepko lotiti tudi zboljšanja kmetijstoa. Zvezna ljudska skupščina je pred leti objavila »Resolucijo o razvoju kmetijstoa in združništoa« in zagotovila večja plačanja o kmetijstou, tako da se je začelo s sodobnejšo obdelavo zemlje, z nego posevkov, selekcijo živine, z boljšo organizacijo prometa s kmetijskimi pridelki in lajšanjem dela kmetovalcem. Razmah socialistične kooperacije daje tako večji dohodek kmetovalcem.

Zboljšanje kmetijstoa je brez doma zelo zapleteno. Tu so potrebna ne le velika plačanja sredstev skupnosti, temveč prav posebno tudi razumevanje osakega kmetovalca. V našem kraju imamo oče možnosti za povečanje proizvodnje in sicer: s spremembo slabših zemljišč o rodovitno

pooršino, s sodobnimi nasadi sadovnjakov in vinogradov, z izsuševanjem, namakanjem, s sodobno obdelavo zemlje, setvijo močno rodovitnih sort, združenno setvijo, gnojenjem z umetnimi gnojili, varstvom rastlin, s povečanjem žitno-rejske proizvodnje itd. S povečano kmetijsko proizvodnjo pa so dane takoj nadaljnje velike možnosti za zaposlitev delovne sile o stranskih dejavnostih kot so podjetja za predelavo mleka, sadja, zelenjave, mesa itd.

Tako je pospeševanje kmetijstoa in povečanje kmetijske proizvodnje postalo tudi v našem okraju veliko gibanje, ki mu naša ljudska skupnost pomaga in ga vodi.

Da bi pomoč kmetijstou bila čim učinkovitejša, usmerjena k njegovemu hitrejšemu razvoju o korist vsakega kmetijskega proizvajalca, je Zvezni izoršni svet izdal odlok o popisu kmetijskih gospodarstev letos v mesecu maju na osem ozemlju FLRJ. Ta popis pa ima tudi mednarodni značaj, ker se izvaja v okviru Organizacije združenih narodov za prehrano in kmetijstoa. Tak kmetijski popis so že izvedle nekatere druge države oziroma ga izvajajo po programu Organizacije združenih narodov, da bi dobili primerljive podatke o kmetijstou za vse države na svetu.

Statistični popis je zelo ob-

sežna in draga akcija. Uspeh popisa je zato odvisen predvsem od razumevanja kmetijskih proizvajalcev, to je od tega, s kakšno natančnostjo bodo leti dajali podatke o svojem gospodarstvu.

Statistični popis nima tedaj namena, da bi na podlagi njegovih podatkov ukrepali proti posamezniku, temveč le zato, da bi uporabili podatke za spoznavanje možnosti nadaljnega pospeševanja kmetijstva in za napredek naše vasi. Odlok Zveznega izoršnega sveta izrecno navaja, da se podatki popisa ne smejo uporabljati za drugo, kot le o statistične namene ter je tajnost podatkov zadržana.

Zlonamerna so tedaj taka tolmačenja popisa, češ da služijo popis nacionalizaciji, kolektivizaciji in novim davkom ter podobno. Morebitne take govorice so le delo tistih radkih, ki bi radi s svojimi izkoriščevalskimi cilji vladati delovnim kmetom na vasi in jih odvracali od vsakega napredka.

Naši kmečki proizvajalci, ki se čedalje množičneje vključujejo v Socialistično zvezo delovnih ljudi, bodo nedvomno pokazali tudi ob tej akciji svojo politično zrelost in stem pripomogli k uspešnemu razvoju svojih vasi in blagostanja svojih družin.

Ludovik Rapoša

Poomajsko zborovanje v Murski Soboti

POMURSKI VESTNIK

List izdaja in tiska Casopisno založniško podjetje Pomurski tisk v Murski Soboti

Direktor Jože Vild
Urejuje uredniški odbor
Odgovorni urednik Stefan Balazic

List pošiljamo samo po predplačilu — Nenaročnast rokopiesov ne vračamo in ne odgovarjamo nanje. Uredništvo: Murska Sobota, Kočjeva ul. 7, telefon 136 — Naročniki in oglasni oddelci: Murska Sobota, Kočjeva ul. 7 — Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev, za izjemnoste letno 1000 din. — Tek. račun pri Komunalni banki v Murski Soboti šte. 605-70

AFERA „LOOCKHED U-2“

AMERISKO LETALO SESTRELJENO Z RAKETO NAD SVERDLOVSKIM — PILOT FRANCIS POWERS SE JE RESIL S PADALOM — PO 2.000 KM POLETA — ODKRITJA VOHUNSKA POSLA: POSNETKI SOVJETSKIH LETALIŠČ IN INDUSTRIJSKIH KRAJEV — SOVJETSKA OPOZORILO

Dogodki so se odvijali pravzaprav kakor na filmskem platnu... Posebna baterija protiletalskih sovjetskih raket je na Uralu, v bližini Sverdlovsk, sestrelila v višini 20.000 metrov ameriško reaktivno letalo tipa »Loockhed U-2«, ki je primerno za polete v onih višinah, ki jih ne morejo doseči lovci ne klasično protiletalsko topništvo. Toda to še ni vse! Pilotu se je posrečilo odskočiti in je živ pristal na zemlji. Tu so ga prijeli domačini, nato sta prišla dva sovjetska častnika in nekdanji kapetan ameriške vojske Francis Harry Powers se je znašel na zaslišanju v Moskvi.

Dokumenti, s katerimi je sovjetski ministrski predsednik Hruščev nastopil v zaključnem govoru pred Vrhovnim sovjetom, so kmalu razjasnili vso uganko. Ameriška obveščevalna služba je poslala nekdanjega kapetana, tridesetletnega absolventa filozofije po natančno določenem načrtu iz Pamira na afganistanskem ozemlju, da bi v veliki višini preletel Aralsko morje, Sverdlovsk na Uralu ter druga mesta, nadalje Arhangelsk in Murmansk, dokler ne bi slednjič pristal na Norveškem. S seboj je imel poleg denarja v sovjetski, britanski in drugi valuti še tudi zlate zapestne ure in drugi drobiž za primer, da bi moral v primeru zasilnega pristanka koga »podkupiti«.

Seveda si podjetni Francis, ki je prejel dokaj lepo plačilo — 2000 dolarjev mesečno — tega »izleta« ni omissil iz športnih pobud, temveč je s posebnimi pripravami posnel kraje pod seboj. V ostankih letala so našli posebne naprave za snemanje in lepo vidne posnetke letališč, skladišč bencina in industrijskih podjetij. Za primer potrebe je imel letalec tudi posebno iglo, s katero si je lahko pri priliki vzel življenje.

Francis Powers — na zaslišanju v Moskvi

se je povsem drugače. Budno so spremljale polet letala kakih 2000 km v notranjost dežele, nato pa dale ukaz, naj ga raketna protiletalska

baterija sestrelji. In to se je zgodilo s prvim strelom. Francis pa ni hotel umreti in se je raje pogol iz poškodovanega letala s padalom. Pozneje tudi ni uporabil smrtne igle, da bi ne prišel v roke sovjetskim organom. Hotel je pač živeti...

In prav tu se pričinja zadeva, ki ni prav nič prijetna za njegove nadrejene in pa za ameriško vlado. Ko so izgubili vsako sled za njim, so bili obveščevalni organi ZDA prepričani, da se je letalo v celoti razbilo in pilot z njim. Zato so na prvo novico iz SZ, da je letalo sestreljeno, sporočili, da gre za meteorološko letalo in pilota, ki se je zaradi prevelike višine onesvestil. Seveda so imeli v Moskvi že v času, ko so sporočili vest o sestreljenem letalu, delikvent v rokah, pa so se počakali na uradno ameriško »pojasnilo«.

Zaključne izjave Hruščeva pred Vrhovnim sovjetom so seveda terjale temeljito washingtonsko »korekturo«. In to so tudi dočkali. V Washingtonu so objavili uradno poročilo, ki ga je odobril tudi predsednik Eisenhower. Pravi, da oblasti v amerškem glavnem mestu niso dovolile takega poleta. Vendar predpostavljajo, da je v SZ odletelo neoborojeno letalo z namenom, da zbere podatke, ki jih za »železno zaveso« tako prikrivajo. Sicer pa da ni nobena skrivnost, da vse države zbirajo vohunske podatke in da je v tem primeru to le rezultat pretiranih skrivnosti v SZ.

ZDA so torej prva izmed držav doslej moralo tudi uradno priznati, da delujejo proti SZ določene ameriške vohunske organizacije, ki so seveda podrejene vladi. Premier Hruščev je s tem v zvezi dejal, da ne obtožuje predsednika Eisenhowerja za to kršitev sovjetske suverenosti, temveč predvsem ameriške vojaške kroge in monopoliste, ki so povezani z vojno industrijo. Gre za prizadevanja, da bi po vsej sili sklenili ali celo onemogočili konferenco štirih velikih v Parizu. Osebnost je

prepričan, da se jim to ne bo posrečilo.

Način, s katerim je sovjetski ministrski predsednik komentiral poročilo ameriške obveščevalne službe pred Vrhovnim sovjetom, je bil sila zanimiv in je vzbudil med poslušalci veliko odobravanje in tudi smeha. To pomeni, da v Moskvi ne čajo zaostrii odnosov. Obljubljajo, da bodo dali vsem tistim, ki se za zadevo zanimajo, možnost, da si vse ogledajo. Priredili bodo obširno tiskovno konferenco. Verjetno bodo postavili pilota Francis Powersa pred sodišče, da se bo lahko s podrobnostmi seznanila tudi javnost.

Seveda skuša določen del ameriškega in zahodnega tiska prikazati SZ kot tistega, ki želi zaostrii odnose z Zahodom, oziroma z ZDA, da bi lahko nastopila na konferenci z večjo ostrino. Seveda pri tem omalovažujejo podrobna poročila o odkritjih v zvezi s sestreljenim letalom. Ti krogi bodo morali po tiskovni konferenci, še posebno pa po morebitni sodni razpravi, spremeniti mnenje. Če ne, bodo sami pokazali, kdo pravzaprav želi spodkopati ženevska pogajanja. In prav te kroge so v Moskvi opozorili, naj se ne igrajo z ognjem!

Sovjetski obrambni minister, maršal Malinovski, je na velikem zborovanju ob petnajsti obletnici zmage nad nacizmom v Dvorcu športov opozoril tudi dežele, ki so posledno vmešane v vohunsko zadevo, ker dajejo tujim deželam na razpolago svoja ozemlja. Omenil je, da ima SZ popolne tehnične aparate, s katerimi lahko natančno ugotove, s katero letališča v tujni je krenilo kako letalo. »Pravico imamo v takem primeru ukreiniti vse potrebno proti takšnemu oporišču ali letališču, ki ga lahko uničimo, da od njega ne bo nič ostalo«, je dejal. Vsekakor precej huda grožnja, nad katero se je vredno zamisliti...

PRVI DOKUMENTI — Zgoraj: razbitine sestreljenega ameriškega letala. Spodaj: vojniki raketne baterije, ki je sestrelila ameriškega letalca

»Zastareli« zločini

Zahodnonemški nacisti, ki ki so se na ta ali oni način umaknili pravični kazni za zločine med drugo svetovno vojno, se lahko od ponedeljka dalje pojavijo na mestnih ulicah kot ljudje, ki jim je vse odpuščeno. Sklep o tem je sprejela bonnska vlada, ki je 9. maj 1960 proglasila navzlic protestom socialdemokratske opozicije za dan, ko potečejo vsi roki za vlaganje obtožnic zoper izvrševalce Hitlerjevih zločinov. S tem uradnim aktom naj bi v Zahodni Nemčiji dokončno zbrisali neslavno preteklost.

Pravzaprav bi novica te vrste ne mogla presenetiti tiste, ki poznajo pogoji razvoj v Zahodni Nemčiji. Mnogi nacistični kroniki so si poiskali drugo ime in drugo bivališče, da bi tako lahko mirno živeli dalje kot nedolžne očiče. Tako imenovana »denacifikacija«, ki so jo po vojni razglasili zavezniki, se je v Zahodni Nemčiji kaj kmalu ustavila. V novi nastajajoči zahodnonemški armadi, Bundeswehru, so vodilna mesta spet prevzeli nacistični častniki. Dve ministri, begunsko in notranje, sta do nedavnega podila akciona nacisti in sokroica zločinov Oberlaender in Schroeder. Dokumenti, ki so jih zbrali v

CSR, Poljski, SZ in Vzhodni Nemčiji, govorijo o tem, da je več sto akcionih nacistov danes v službi zahodnonemških sodišč in tožilstev. Mnogi med njimi odgovarjajo za zločine, ki so jih naredili celo v nasprotju z nacistično zakonodajo!

Kaže, da se je zadnje čase svetovna javnost le pričela spričo jasne in nedvoumnega dokaznega gradiva vendar-

le vse bolj zanimati za »kamufilirane« zločine. Tako je slednjič moral iz vlade kompromitirani Oberlaender. Morala bi se ta val še okrepil...

Prav zato je vlada, ki v bistvu ščiti nacistične repašiste, sprejela tako odločitev in ni hotela čas za vlaganje pritožb podaljšati za naslednjih pet let. S posebnim aktom je torej razveljavila izvajanje zakonov, ki ga je že od vsega pričetka kršila, oziroma potiskala čim bolj v pozabo. Seveda pade velik del krivde tudi na zahodne zasedbene oblasti, ki se niso potrudile, da bi denacifikacijo odločno izvedle v času, ko so imele v Nemčiji še polno besedo.

ZAKAJ?

V Washingtonu so sporočili, da bodo verjetno že konec leta nadaljevali podzemne politike z jedrskim orožjem. To se je zgodilo v trenutku, ko je že vse kazalo, da se bodo izvedeni trije veseli v Ženevi sporazumeli o prenehanju jedrskih eksplozij. SZ je namreč v bistvu sprejela vse ameriške ugovore. Po mnenju Moskve naj bi skupno našli zanesljivo metodo za ugotavljanje podzemskih eksplozij, nato pa tudi te — kakor vse ostale — prepovedali.

Ta odločitev mora nujno oplirati tudi na ozračje na konferenci na vrhu, ki se prične 16. maja v Parizu. Hudo je namreč, če v Washingtonu, predosem, pod vplivom generalnega štaba in tistih, ki jim pomiritev med blokmi ni prav nič pri srcu, obračajo hrbet vsem možnostim za sporazum in iščejo razloge celo potem, ko jih za normalnega, celo blokopsko opredeljenega človeka ni več. Nedavni incident s sestreljenim ameriškim letalom globoko v notranjosti Sovjetske zveze samo potrjuje prizadevanja nekaterih, da bi minirali konferenco štirih.

Dolga mesece so na Vzhodu in Zahodu nislali o tem, da je treba doseči večje zaupanje med blokoma. Temu naj bi služili neposredni medsebojni stiki podilnih državnikov. Toda prav v času, ko naj bi taka posvetovanja dosegla tudi otipljivo zaključek, pa se hinoma pojavilo »nepredvidene ovire«. Značilno je, da trezni opazovalci na Zahodu obsodijo tako »lahkomiselnost«. Kako bo predsednik ZDA pojasnil svojo odločitev, ko zanj ni razumnega opravičila? Ali ni potem trditelj, da na vladne in skupščinske kroge, torej na ljudi, ki so kot radi poudarjajo na Zahodu, edini pristojni odločati v končni fazi — tudi o vojaških opravilih, pristajajo poklicni generali, resnična?

— ZDA nameravajo izstreliti satelit »Samos«, ki bi letel nad Vzhodno Evropo ter snemal ozemlje pod seboj. (AP)

— Zaradi trčenja dveh potniških vlakov v bližini indijske prestolnice New Delhija se je smrtno ponesrečilo sedem oseb, 11 pa jih je bilo ranjenih. (AFP)

OD TEDNA DO TEDNA

JUGOSLOVANSKA SINDIKALNA DELEGACIJA V CSR

PRAGA — V ponedeljek je prispele v Prago delegacija Centralnega odbora jugoslovanskih sindikatov metalurgov, rudarjev in kemikov. Do obiska je prišlo na podlagi sporazuma o zamenjavi delegacij z ustreznim češkoslovaškim sindikalnim forumom. Češkoslovaška delegacija se je mudila pri nas lani novembra.

SPREMEMBE V MOSKVI

MOSKVA — Na nedeljski seji Vrhovnega sovjeta ZSSR je predsednik Prezidija Kliment Vorosilov zaprosil, da ga zaradi slabega zdravja razrešijo te dolžnosti. Za novega predsednika so potem izvolili Leonida Brežnjeva. Novi predsednik se je rodil 18. decembra 1906. Do druge svetovne vojne je opravljal razne vodilne položaje v sovjetski armadi. Po koncu druge svetovne vojne je bil izvoljen za prvega sekretarja CK KP Moldavije. Leta 1952 je postal član CK, pozneje pa sekretar in kandidat za člana Prezidija CK KP. Zatem je bil na partijskih dolžnostih v Kazahstanu. Na plenumu leta 1957 so ga izvolili za člana Prezidija CK KP.

BOJ DO UKINITVE KOLONIALIZMA

RIM — V intervjuju glasilu KP »Humanité« je predsednik začasne alžirske vlade Ferhat Abbas dejal,

Abbas — do neodvisnosti

da bo alžirska osvobodilna armada nadaljevala boj do dne, ko bo alžirski problem dobil svoje normalno in logično rešitev, t.j. odpravo kolonialnega gospodstva in priznanja pravice alžirskega naroda do svobode in neodvisnosti.

Nedavno izjavo predsednika de Gaulle je ocenil kot obračanje hr-

NOVICE IZ CELOVCA

POSEBNI SOLSKI NADZORNI ODDELEK ZA SLOVENSKO SOLSTVO PRI DEŽELNI VLADI — PROSLAVA 15-LETNICE OSVOBODITVE OD NACIZMA — DELEŽ KOROSKIH SLOVENCEV V BOJU PROTI NACISTIČNI NEMČIJI

Avstrijski prosvetni minister Drimmel je pisмено obvestil predstavnike obeh slovenskih organizacij na Koroskem, Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroskih Slovencev, da je sprejel njihove predloge o ureditvi posebnega solskega nadzornega oddelka za slovenske šole pri deželni vladi v Celovcu in da ministrstvo sedaj pričakuje konkretnih predlogov od koroskega deželnega sveta.

V nedeljo je Slovenska prosvetna zveza priredila ob 15-letnici osvoboditve Avstrije izpod nacistične vladavine in petletnici avstrijske neodvisnosti v »Domu glasbe« svečano prireditev, na kateri je predsednik Franci Zwitter govoril o pomembnem deležu koroskih Slovencev pri osvoboditvi dežele. Kot zelo škodljivo je ocenil protislovensko gonjo in protidemokratsko ravnanje neonacistov ter raznih »ovinskih« skupin na Koroskem.

Istega dne je bil sestanek Zveze slovenskih izseljencev.

Na njem so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo od avstrijske vlade, naj da slednjič Slo-

TELEGRAMI

— Kitajsko topništvo je prišlo po enomesečnem predahu znova obstrajevati obrežni otok Kemoj, na katerem so Čang Kaj Sekove enote. (AFP)

— Predsednik afriške dežele Togo, ki je pred dnevi postala neodvisna, je izjavil, da si vlada želi, da bi dežela postala članica OZN. (AFP)

ta pogajanjem in miru, saj se ta zavezna za vojaško rešitev problema.

NEHRU V PARIZU

PARIZ — Predsednik indijske vlade Nehru, ki se mudil na konferenci Britanske skupnosti narodov v Londonu, je v nedeljo skočil čez Rokavski preliv v Pariz na »zasebne« razgovore s predsednikom de Gaulleom. Četudi niso o razgovorih objavili nikakršnega poročila, politični krogi sodijo, da sta državnika obravnavala vprašanja, ki jih bodo širši velesile obravnavale na pariškem sestanku 16. maja. V bistvu gre za posvetovanja med vodilnimi državni ki pred tako pomembnim mednarodnim srečanjem.

RASIZEM NA PREPIHU

NAPAD NA JUŽNOAFRIŠKI CINIZEM NA KONFERENCI BRITANSKE SKUPNOSTI NARODOV V LONDONU — PROPADLA MACMILLANOVA PRIZADEVANJA, DA BI PROBLEM OBRAVNAVALI »ZASEBNO«

Te dni zaseda letna konferenca predsednikov vlad Britanske skupnosti narodov, ki je sicer samo posvetovalne narave, vendar s svojimi sklepi pogosto odločilno vpliva na politiko posameznih vlad za prihodnje leto ali za daljše obdobje. Značilno je, da se je letošnje zasedanje moralo lotiti tudi južnoafriške rasistične politike, četudi si je britanski premier Macmillan prizadeval, da bi o tem problemu razpravljali samo zasebno, to je na sestankih predsednikov izven seje dvorane.

Sam problem so, kot vemo, sprožili nedavni krvavi dogodki v Sharpevillu in drugih

južnoafriških mestih ter represalije južnoafriške vlade. Vendar južnoafriški rasisti ne nameravajo odnehati in v tem duhu je na nedeljski tiskovni konferenci govoril tudi predstavnik južnoafriške vlade. Bil je celo tako drzen, da je dejal, da so se nekateri predstavniki potem, ko jim je »spojasnil« vladno politiko, strinjali z njim. To trditev je ovrgel predsednik Osrednjoafriške federacije Walenski, predsednik afriške dežele, kjer se ravno ne more pohvaliti z kdo ve kakim človekoljubnim ravnanjem z domačinimi črnci.

In prav ta drznost je pokopala Macmillanove načrte, da bi južnoafriško vprašanje mirno obravnavali — zasebno. Malajski premier Rahman je zahteval odločne ukrepe vseh držav članic, tega mnenja pa sta tudi indijski in ganski premier Nehru in Nkrumah. Kaže, da bo južnoafriški cinizem, predvsem pa zagotavlja, da v prihodnje ne nameravajo omiliti ali spremeniti odnosa do domačinov, povzročil huda trenja med predsedniki.

Treza o »notranji« zadevi Južnoafriške unije je splayala po vodi, z njo vred pa tudi prizadevanje, da

bi se letošnje zasedanje, kakor doslej, mirno razšlo. Vsekakor znamenje, da bo treba tudi v Britansko skupnost narodov vnesti nove elemente, ki bodo upoštevali in spoštovali glasove afriških dežel in vsega naprednega človeštva. Odločitev o tem, da je treba pomagati slabo razvitim deželam Afrike, Azije in Južne Amerike, kaže, da se premieri tega zavedajo.

PODPORA DEMOKRATOM

WASHINGTON — Posvetovalni odbor konfederacije AFL-CIO, največje sindikalne organizacije v ZDA, je sprejel politično deklaracijo, v kateri se je zavezal za kandidate demokratske stranke na predsedniških volitvah, četudi ni zadovoljen z delom Kongresa, v katerem imajo demokrate večino. Zahteva jasen program bodoče vlade. Med drugim naj bi ukiniteli protidelaški Taft-Hartleyev zakon.

MEJA NA ODRI IN NISI

VARSAVA — Na svečani osrednji akademiji ob petnajstletnici osvoboditve Poljske ter vrtnice poljskih zahodnih in severnih krajev je prvi sekretar CK Združene poljske delavske stranke Gomułka med drugim dejal, da upa, da bodo udeleženci konference »na vrhu« v Parizu dosegli napredek za sklenitev mirne pogodbe z Nemčijo, za splošno in popolno razorožitev in za berlinsko vprašanje.

Poljsko-nemške meje na Odri in Nisi so meje miru. Vsaka sprememba teh meja bi pomenila konec miru v Evropi.

„SPOZNAVAJ SVOJ KRAJ“

Cerkev v Selu — najstarejši pomurski kulturno-zgodovinski spomenik

Pomurje, svet tostran in onstran Mure, po svojih spomenikih: etnografskih, NOB, umetnostno-zgodovinskih in številnimi prirodnimi znamenitostmi predstavlja občudovanja vredno podobo tega predela slovenske zemlje.

Prirodne znamenitosti so deloma čisto svojstvene in jih drugod v taki množini in obliki ni. Značilni pomurski drevedori, graščinski parki in mala umetna jezera. Za Goričko so značilni borovi gozdovi, kakršne ne najdemo povsod v Sloveniji. Parkov je v Pomurju sorazmerno veliko, vsebujejo značilne panonske vrste in dosti eksot. Omenimo naj le parke v Murski Soboti, Tišini, Rakičanu, Beltincih, pri Gradu in znani Sršenov log pri Ljutomeru. Skoraj popolnoma neznan je park v Jeruzalemu pri Ljutomeru. V literaturi je neomejen in uradno nezaščiten. Ne zavzema večje površine, vendar je po raznih eksotičnih vrstah pomemben.

V drevnem nasadu Hercegovščak pri G. Radgoni uspeva drevo vrste magnolija, ki je velika redkost. Po mnenju strokovnjakov je zaslediti v Jugoslaviji to vrsto še samo na enem mestu. Ugotovljamo pa, da nekateri parki v zadnjih letih niso dovolj negovani in oskrbovani. Komisija za prirodne znamenitosti pri muzeju je sklenila, da v tem letu pregleda parke. Nekateri pa bo potrebno še zaščititi.

Poleg prirodnih znamenitosti hrani Pomurje tudi vrsto pomembnih kulturno-zgodovinskih objektov: gradov, cerkva itd. Nekateri izmed njih so važni ne samo v slovenskem, ampak celo v evropskem merilu. V zadnjih letih je komisija za kulturno-zgodovinske spomenike pri OLO skrbela v okviru denarnih možnosti za vzdrževanje in obnavljanje spomenikov v njihovi krajevni in likovni prvotnosti. Preprečila je posege, s katerimi bi se utegnila posredno ali neposredno spremeniti oblika, izgled spomenika in s tem njegova spomeniška vrednost.

Tako je bilo opravljenih več konzervatorsko-restavratskih del na posameznih kulturno-zgodovinskih objektih. V letu 1956 je bila restavrirana baročna poslikana dvorana gradu v Murski Soboti. Prav tako so bila v letu 1956 končana restavratska dela pri gradu v Lendavi. Pri kulturno-zgodovinskem spomeniku v Boreči iz leta 1821 so se izvedla najnujnejša vzdrževalna dela. V letu 1957 je bila pri Gradu obnovljena zunanost ter notranjost gradu po načrtih inž. arh. Plečnika. Pod vodstvom republiškega zavoda za spomeniško varstvo je bila dokončana restavrirana romanska rotunda v Selu in prav tako baročni grajski portal pri gradu v Murski Soboti. V letu 1959 je bil očiščen portal v Domanjševcih.

Spomeniško-varstvena dejavnost na kulturno-zgodovinskih objektih se

bo nadaljevala. Poleg konzervatorskih del bodo opravljena tudi restavratska dela, ki bi jih naj strokovno in finančno vodil republiški Zavod za spomeniško varstvo LRS v Ljubljani. Najbolj aktualni problem predstavlja grad v Negovi, ki je pomemben grajski kompleks s pozno gotičnimi elementi in je dobil sedanjo podobo v glavnem v 17. stol. Grad razpada in bi zato morali čimprej opraviti vsaj nujna vzdrževalna in zaščitna dela. Vse to bi bilo lažje, če bi grad imel svojo funkcijo, svojega uporabnika.

Drugi aktualni problem je grad pri Gradu. Stavba predstavlja enega najrazsnejših kompleksov svoje vrste v Sloveniji. Ker je po I. 1945 grad izgubil svojo funkcijo in doslej zanj ni nihče skrbel, je začel propadati. Poleg časa so k temu v precejšnji meri pripomogli tudi stanovanjci. Grad se je do sedaj le delno rešil, posredilo se je v letu 1957-58 v okviru denarnih možnosti popraviti in vzdrževati streho ter statično utrditi in pozidati del »Se stene«.

V težnji za razširitev trga »Svobode« v Gornji Radgoni zadeva urbanistični načrt ob stari »mestni« spitalu. Stavba je po svoji starosti iz 17. stol., s svojima dvema stebriščnima dvoranama ter s prizidano kapelico pa kulturno-zgodovinski spomenik. Vendar pa doslej še ni urejeno, kako ta spomenik obravnavati.

Med markantne spomenike ljudske materialne kulture, ki jih označuje-

mo za nepremične, so predvsem ruralna naselja povezana z ljudsko arhitekturo, ki se izraža v kmečkih domovih in na njim pripadajočih objektih, ter na polpremičnih spomenikih, med katerimi zavzemajo vidno mesto prekmurski rečni in potokni mlini. Za Prekmurje glede materialne kulture lahko trdimo, da ima v primerjavi z drugimi slovenskimi predeli marsikaj svojstvenega; kar je drugje iz zakladnice ljudske kulture izginilo, se je ohranilo v tem otočnem območju. V bližnji bodočnosti je v načrtu zaščita etnografskih spomenikov, predvsem zaščita treh najbolj značilnih tipov kmečkih hiš. Zaščito terjajo tudi celotna ruralna naselja: Lendavske gorice, Strehovske gorice. Posebno vrsto zaščite zahteva domača obrt: lončarstvo, pletarstvo itd.

Predvsem pomembni za Pomurje so spomeniki iz časa NOB. Narodno-osvobodilno gibanje v Pomurju se je začelo sorazmerno z ostalimi slovenskimi predeli že zelo zgodaj. Razvidno je delovanje KP že od leta 1933 dalje. S sistematično topografijo NOB se bodo odkrivali novi spomeniki kot: burkerji, partizanske bolnišnice, tiskarne itd. Ti spomeniki zahtevajo tudi svojo zaščito. Arheološko je Pomurje pomembno, a še neraziskano. V paleofitiku ni bilo naseljeno, pač pa je pričakovati

seliščne najdbe v neolitiku. Znana so najdišča iz bronzaste dobe (Bodonci, Apaški vrh). Po mnenju arheologov je Pomurje bilo v času kovinskih dob omreženo s trgovskimi potmi iz Madžarske v Slovensko Podravje. Dalje od 2. stol. naše dobe se pojavijo gomilna grobišča, ki so danes vidni pomembni arheološki spomeniki in kašipot k iskanju antičnih poti in selišč. Obstajajo sledovi po ljudskem izročilu »Rimske ceste«. Iz zgodovinskih virov in itinerarijev vemo za Halicanum, za ime postaje, ki je vezala dve veliki rimski mesti Peetovio in Savario. Domnevano je, da bi iskali Halicanum v Dolgi vasi pri

SOBOŠKI FILMSKI BAROMETER

Na prvi pogled bi človek sodil, da je nastopila v maju v repertoarju soboškega kina očitna osaka, ki pa ni v skladu s hladnim vremenom. Ta ocena pa je zgolj površna in to zato, ker so bili v tem mesecu na sporedu sicer kakovostni filmi, vendar ne dovolj privlačni za širše plasti občinstva. Ta ugotovitev pa najbrž ne bo veljala za francoski barvni kinoskopski film

TAMANGO

Privlačni za občinstvo so prav gotovo že motivi Prospera Merimeeja, po katerih je nastal scenarij filma, še bolj pa igralska ekipa s Curdom Jürgensom in Dorothy Dandridge — nepozabno Carmen Jones — na čelu. Tudi zgodba o svobodoljubnem črncu Tamangu in o lepi biseri črni kapitanovi ljubici Aichi je dovolj dra-

matična in vabljiva. Morda bo koga motil tragičen konec, ko izbore Aicha namesto belega kapitana smrt ob Tamangu in črni uporabnik, toda znano je, da je življenje napisale že brez števila podobnih zgodb. Režiser John Berry je posnel film s občutkom za mero in ni pretiral v korist dramatičnosti, a povsem v škodo umetniških pretenzij. Dorothy Dandridge nas ne bo razočarala, Curd Jürgens pa je poklical v tem filmu mnogo rutine, kaj novega pa nam ni povedal.

Sledila bo mehiška revija

NE ZANIKAM SVOJE PRETEKLOSTI

Mehiški filmi imajo pri nas približno prav toliko ljubiteljev kot kritikov. Njihov nacionalni kolorit se moti, narobe, prav filmi, ki so jih posneli v obdobju, dokler vpliv ameriške kinematografije ni bil odločilen, so nam ostali v dobrem spominu kot nekaj svojstvenega. Vrsti poznejših mehiških filmov nas je, žal, razočarala. Za filmsko revijo »Ne zanikam svoje preteklosti« je težko reči, ali je povsem uspešna ali ne. V njej je mnogo elementov, ki ne sodijo najbolj v to filmsko vrsto, vendar kaže, da mehiško občinstvo to premese. Slave mehiške kinematografije omenjeni film po svetu ni razširil, našel pa bo tudi v našem mestu svoje gledalce.

Za spremembo bo pribadnji teden na sporedu tudi madžarski film

ZELEZNI CVET

To je že drugi film na soboškem filmskem platnu, ki je zastopal madžarsko kinematografijo na festivalu v Cannesu. Tudi v prvem, »Vrtljak«, smo videli mlado Mariko Terecsik, ki jo je evropska filmska kritika imenovala odkritje madžarskega filma. Na vlogo Vere v »Zeleznem cvetu« (Cannes 1958) velja opozoriti že danes, sicer pa velja poudariti, da gre za zgodbo iz predvojnih dni, ko je v tridesetih letih zavladovala v Budimpešti ekonomska kriza.

Ljubezenska drama mlade Vere in njenega izvoljenca Istvana, je bolj pa njen konec — oboje in a nas nič novega. Kruto kapitalistično izkoriščanje je onemogočilo njeno srečo, prav to pa je uspelo na prepričljiv način prikazati mlademu režiserju Janosu Hersko, ki se je v resnici snemanja zavedal kvalitete mlade Terecsikove. Če mu bo uspelo pripričati tudi naše občinstvo, bo to sedmimo dokaz več, da je v svojem namenu uspel.

„VELIKA PUNTARIJA“ na Kapeli

Kakor so nam sporočili iz Kapele, je v soboto zvečer delavsko-prosvetno društvo Sreboda na Kapeli uprizorilo igro dr. Bratka Krefta »Velika puntarija«, ki jo je režiral šolski upravitelj, Pavel Podlessek. Igralci, med katerimi je bilo tudi precej mladih, so svoje vloge dobro odigrali. Ker igra zahteva precej dobrih igralcev, je razumljivo, da je režiser imel težavno delo, vendar pa je svojo nalogo skoraj popolnoma uresničil. Gledalci so bili z igro zelo zadovoljni (mimogrede naj omenimo, da je bilo v dvorani čez štiri sto ljudi). Uprizoritev bodo ponovili še v soboto, 14. maja kot uvod v prireditve ob otvoritvi nove vinske kleti in otroškega vrta na Kapeli. Pravijo, da bodo z igro še gostovali v nekaterih pomurskih krajih kot je Radgona, Tišina, Cankova in drugod.

Hrudil Jože

Kulturno-prosvetno življenje v krajih petrovsko-šalovske občine

ENA LASTOVKA NE POMENI POMLADI

Za kulturno-prosvetno življenje v krajih petrovsko-šalovske občine velja, da je bolj potrebno pomoči kot pobude. Res je, pogoji za uspešno kulturno-prosvetno delo so tudi tod, v tem ali onem kraju se ponajboj celo a tradicijo. A kaj vse skupaj pomaga, če služijo dvorane nekaterih zadržnih domov, kot na primer križevske, za skladišče. V kraju je mladina, ki ji ne manjka navdušenja, tu so tudi prosvetni delavci, sicer zelo zaposleni, a vendarle voljni pomagati in naposled — naši vrli goriški ljudje, ki si želijo kulturnega razvedrila. Ne kaže drugače, o takih in podobnih ugovorih se bo treba danes ali jutri pomeniti in kajpak nekaj ukreniti. To ne velja samo za Križevce v Prekmurju, to velja v precejšnji meri tudi za ostale kraje občine.

Tudi v Zenavljah je mladina tista, ki je najbolj dovzeta za kulturno-prosvetno delo. Pred časom je uprizorila v režiji učiteljice Nade Firmanove tri enodejanke. Uprizoritev je doživela lep uspeh in polnoštevilni obisk občinstva. Priredili so tudi že zabavni večer, nato pa pripravili Finžgarjevo »Verigo«. Prostore za kulturno-prosvetno delo jim nudi zadržni dom, kjer je dvorana z odrom.

Mladina v Stanjevcih prav tako ni prebila zime križem rok. Pripravila je namreč komedijo neznanega francoskega avtorja. Uprizorili jo bodo v gasilskem domu. Pred časom so pripravili vaščancom tudi zabavni večer, ki je lepo uspel. Režiser je omenjene komedije je tov. Miroslav Viher, upravitelj stanjevske, petrovske in šolske šole.

V Petrovcih ne zaostajajo, imajo pa opraviti s precejšnji-

mi težavami. Mladine je v kraju malo in še ta rada odhaja na sezonsko delo. Zato orjejo ledino roko v roki z domačimi gasilci in člani SZDL. Tudi sedaj je tako. Izbrali so znano Knittelovo dramo »Via mala«. Režiser: učitelj Aleksander Sarkanj. Uprizorili jo bodo ta mesec v novi petrovski šoli, oziroma njeni novi dvorani, ki jo bodo v ta namen začasnó pripravili. Ko bo petrovska šola pod streho, bo ljudem, ki so voljni delati na kulturno-prosvetnem področju, seveda mnogo lažje. Le žal, da je teh ljudi le peščica. To ne pomeni, da bi stali ob strani, skratka: ni jih.

Tudi knjig ni v krajih petrovsko-šalovske občine. Petrovska ljudska knjižnica, ki šteje okrog 400 knjig, je dobila lani vse leto le 8 novih knjig. Knjižnica tudi nima ustreznega prostora, saj posluje sedaj v šolskem kabinetu. V

tem smislu tudi izzveni sleher na pesem kulturno-prosvetne vsakdanosti v petrovskem in okoliških krajih: prostorov ni, sredstev ni, učitelja pa so zaposleni prav do noči. Ker ni prostorov, je tudi z gostovanji težje. Najlaže jim bo pomagati s knjigami, toda s to pomočjo bo treba začeti!

Nekoliko bolje je v markovsko-čepinskem kraju. Mladina je v tej sezoni že uprizorila »Vaško komedijo« v zadržnem domu v Cepincih. Gostovali so tudi v Šalovcih in v Zenavljah. To je bilo v marcu, nakar so pripravili zabavni večer s petjem in skeci. »Vaško komedijo« je režirala učiteljica Hedvika Bakanova, medtem ko je pripravila učiteljica Anica Marušič uprizoritev »Dobrodošla, miss Agata«. Tudi tukaj sloni vse breme kulturno-prosvetnega dela na mladini, ki je prejšnje mrtvilo že pozabila.

V Šalovcih se bo tovariš šolski upravitelj Vladimir Makari zelo začudil, če mu boste dejali, da ga omenjajo v Petrovcih kot pobornika in vodjo kulturno-prosvetnega dela v kraju. »Da,« bo porekel, »to je bilo nekoč...«. Brž bo tudi dodal, da so trenutno v kraju brez odra, ker sedaj dvorano z odrom v zadržnem domu preurejajo. Kakor znano, jo

je prevzelo TVD »Partizane« tudi za telovadbo in krojo. Lani poleti so imeli v kraju zadnjo lastno igro. Pripravila jo je seveda mladina. Prej je uprizorjalo igre prosvetno društvo, ki je sedaj le še na papirju. Prej so imeli v Šalovcih 6 do 7 uprizoritev na leto, v letu 1956 celo 7. Sedaj so jim preostala le še gostovanja. Lani so gostovali Križevčani, letos pa so jih obiskali igralci od Grada z »Desetim bratrom« in Cepinčani z »Vaško komedijo«. Zato pa uspešno dela na Hodošu društvo madžarske manjšine. Vse to in še marsikaj je povedati tov. Makari, ki službuje na Šalovski šoli že 10 let več — od tistega dne namreč, ko je uradno stopil v pokoj in hkrati vnovič začel aktivno službovati. Zares lep primer požrtvovalnega prosvetnega delavca.

Tudi nad goriškimi kolniki cvetejo sadna drevesa. Ne moremo pa trditi, da je zavlada la pomlad tudi v kulturno-prosvetnem življenju v petrovsko-šalovski občini. Ena lastovka še ne pomeni pomladi. Tega se na Goriškem zavedajo, zavedati pa bi se morali tudi vsi tisti, ki bi jim lahko v marsičem pomagali.

B. Sinko

II. revija dramskih amaterskih skupin okraja Maribor

Po uspehih revijah dramskih skupin kranjskega in celjskega okraja je sledila še uspešnejša 2. revija okraja Maribor, ki je v dneh od 6. do vključno 8. maja pokazala sadove svojih naporov prizadevanj: uprizoritev kar sedmih (!) dramskih del. Prireditelji — Bistričani — so se zavedali odgovornosti, ki so jo prevzele: počastitev 13-letnice osvoboditve z izborom najboljših dramskih skupin mariborskega okraja, ki se potegujejo za nekaj najvišji amaterski finale: republiško revijo dramskih skupin, ki bo v začetku junija v Kopru.

Po mnenju republiške komisije — žirije je bila to najboljša revija v vseh pogledih. Pa nikar ne vsiljajmo strokovnega mnenja — vsakdo, ki je bil na reviji, je spontano in iskreno aplaudiral vsaki izvedbi posebej. Človek bi kar naprej ploskal, ploskal še pri vrodu, ko ga je pozdravil srečan videz kulturnega doma, obdanega s številnimi zastavami in gorečimi bakljami, ki so s svojim močnim sijem prijetno barvale vso okolico in žareča lica številnih gledalcev, ki so kar drli v dvorano — da, tudi tem bi človek kar najraje ploskal, saj so vztrajno prihajali vsak dan — trikrat na dan.

Vsak dan so namreč bile tri predstave. In kakšna publika je bila to! Kratko povedano: hvaležna, sočutna, razumna, publika, ki je znala nagraditi vsako uspešno izvedbo, pa čeprav sredi kakšnega nedokončanega prizora — bila je skratka gledališka! (Dovolite, da se spomnim na soboško »gledališko« publiko, na soboško gledališko »dvorano« in na »pomurski« festival gledaliških amaterjev. Ni bil posmeh, ampak nasvet: nedvomno bi medsebojna izmenjava izkušenj odločilno vplivala na kvaliteto vzpoda naših prizadevanj!) Po vsaki predstavi v Slovenski Bistrici je namreč sledil razgovor gledalcev, nastopajočih in poklicnih režiserjev in dramaturgov Mariborskega gledališča, ki so razlagali svoj režijski koncept, analizirali dela in izvajanja posameznih skupin. Razgovori so bili izredno živahni in nadvse poučni, saj so bile popravljene konkretne napake igralcev oziroma režiserjev ali scenografov — ali pa je prišlo celo do popravne ocenjevalcev samih ipd. Zanimivo je seveda tudi bilo srečanje igralcev in publike z avtorji posameznih dram, ki so v prijateljskem razgovoru še bolj približali svoja dela publiki oziroma igralcem.

Pa še nekaj je potrebno omeniti: odlični repertoar namreč, ki je bil pester, oblikovno in vsebinsko razgiban in predvsem slovenski, naš, domači! Amaterji so se namreč lotili v glavnem onih del, ki so nova, slovenska, in ki še skorajda niso bila uprizorjena (razen nekaterih izjem). Ker so dela dobra, nova in predvsem slovenska, in ker so naši amaterji mnogokrat v zadregi pri izbiri del, ki naj bi jih uprizorili, ne bo odveč, če opozorimo na uprizorjena dela. DPD »Slava Klavora« iz Maribora je uprizorilo dobro poznane Jezusove apostole Leonharda Franka. — DPD Slovenska Bistrica pa Mateja Bora Zverde so večne. Slednja uprizoritev je doživela menda največji uspeh na reviji: omeniti pa je potrebno, da je delo za mnoge amaterje pretrd oreh. Za delo pa se sicer lahko odločijo vse tiste boljše amaterske družine, ki razpolagajo s številnim ansamblom (nastopa namreč okrog 30 akterjev). Svoboda iz Črne na Koroškem se je tudi dokaj dobro pripravila za revijo z uprizoritvijo Leopolda Suhadolčana Nočni vlak, slovenske novitete, ki je po svojem idejno-emocionalnem pogle-

du zanimiva drama v dveh delih (problem današnje družine oziroma zakona), žal pa pisatelj ni bil enako močan kot oblikovalec tega problema, kot dramatik. Izredno zanimiva in za naše odre najbolj primerna je nedvomno Miha Remca Mrtni Kurant (igrali so ga Ptujčani, Svoboda Jože Lacko). Nekdo je povedal, da je delo v nekem pogledu genialno! Po predstavi sem moral pritrčiti tej izjavi; gre namreč za sodoben problem slovenskega kmeta, ki se kakor klop drži svoje zemlje (prvotni naslov je bil Klop), hkrati pa izgublja edinega naslednika, sina, ki ga vleče mesto, industrija (t. j. Kidričevo, gre namreč za kmeta v Dravski dolini). Ta aktualen problem je znal pisatelj spretno, naravnost mojstrsko skitati s starim, nadvse zanimivim ljudskim običajem: kurentovanjem in s psihološko poglobljenimi problemi posameznika, moža in žene, očeta in sina ipd. Največja vrednost dela je nedvomno to živo posredovanje teh folklornih elementov z aktualnimi problemi naše vasi. Naravnost mojstrski so prizori, kadar star, onemogel »klop«, odet v kurentovansko obleko pokaže svojo nemoč in propad, a zagrinjeno voljo. Tudi naslednje delo Miloša Mikeina Golobje miru in izvedbi Svobode iz

Maribora je močno ogrelo gledalce. To je prijetna, izredno dinamična sodobna komedija, ki daje igralcu močnejše pester igre in ponekod celo baletne kreacije posameznikov — igralcev, kar prijetno razveseli gledalca; ni pa delo brez jedke in aktualne primese: oboroževanje in boj za mir v svetu. Vsa komedija dobi močan grenak prizvok — tisto, kar duši današnji čas: vojna. Zanimiva je tudi Mikelovna dramatizacija prijuhljenih Samorastnikov Prežihovega Vrancea. (Z delom se je predstavila DPD Svoboda iz Raven na Koroškem). Delo je zelo primerno za naše odre in amaterske družine, saj bodo dobrodošli na vasi, kakor tudi v mestu. Poleg Jezusovih apostolov je bilo Beaumarchaisov Sevilljski brivec edino suvoženo delo. (Jezusove apostole pa je tudi dramatiziral slovenski dramatik). S Sevilljskim brivcem so se predstavili talentirani Mežičani — Sevilljski brivec bo dobrodošel pri vsaki publiki, ki rada sprejema redre komedije s petjem in glasbo. Je pa Sevilljski brivec mnogo boljši od mnogih praznih komedij, ki še vedno strašijo po naših odrih — Sevilljski brivec je poleg svoje kipeče igrivosti tudi idejno zdrav in bogat! To so nekatere misli, bežni vtisi o uspehih reviji — toda pero je pre slabod, da bi opisalo vse, kar je revija nudila — to je potrebno občutiti! Upajmo, da bomo kmalu tudi v Soboti in drugod deležni podobnih blagodejnih pijač iz našega vira slovenske kulture!

Hrudil Jože

ŠTEVILNE POGODBE BREZ VEČJIH AKCIJ

Spomladanska setev je kljub nekoliko neugodnemu vremenu za nami. Zadruga se setev o glavnem končala že do prvega maja, manjše površine pa so zasejale te dni. Po nepopolnih podatkih so zadruga sklenile do prvega maja pogodbe za 1311 hektarov koruze ter 918 hektarov krompirja. Po tem lahko ugotovimo, da so se pri krompirju močno približale postavljenim planom, slabše pa je pri sladkorni pesi.

O stanju in problematiki pri spomladanski setvi smo se zanimali o številnih zadrugah.

V zadrugi Ljutomer omenjajo, da se je setev koruze nekoliko zapletla zaradi neugodnega vremena. Sicer pa je potekala brez večjih ovir, saj so začeli letos s smotrnejšim zaposlovanjem strojev. V radgonski zadrugi so o teh dneh zasejali še zadnje parcele. Pri krompirju so plan skoraj do cela dosegli, pri koruzi pa z okrog 84 odst. Tudi zadruga v Hotizi je končala s setvijo. Težave so imeli zlasti zaradi prepozne dobave semen ter pomankljive strokovne službe. Tudi v ostalih zadrugah so imeli podobne težave.

Po osem tem lahko zaključimo, da so se zadruga letos nekoliko bolj pripravile na setev, vendar nekatere še niso upoštevale, da zanimanje za sodelovanje iz leta v leto raste, zato so naročile le take količine semen in umetnih gnojil kot lani, nekatere pa celo manj. Ne bi pa pretiravali, če bi dejali, da imajo zadruga — seveda razen nekaterih izjem — že precej strojev, vendar pa jih ne znajo smotrno zaposliti.

Vprašanje pa je, koliko je zadrugam uspelo pri tolikih hektarjih zagotoviti gospodarsko upravičenost pogodbenega sodelovanja, skratka — o koliko je uspelo v pogodbeno sodelovanje zajeti večje parcele in v strnjjenih kompleksih.

V TREH MESECIH 300 RADIOAPARATOV

V petrovsko-šalovski občini je le eno večje trgovsko podjetje, to je »Goričanka«, ki ima sedež v Šalovcih. V zadnjih štirih mesecih je podjetje prodalo preko 300 radioaparátov. Z naglim razvojem elektrifikacije goriških vasi pa je še vedno veliko povpraševanje po radioaparatih in električnem materialu.

TUDI V DOBROVNIKU VEČJE INVESTICIJE

KZ »Brazda« Dobrovnik zamera po združitvi z bivšo zadrugo Kobilje 9 vasi. Zadruga ima 5 traktorjev, tovorni avtomobil in vse potrebne priključke za traktor. V Mostju in Kobilju so zgradili strojno lopo.

Letos je zadruga obdelala 120 hektarov zemlje splošnega ljudskega premoženja, 30 hektarov pa je vzela v zakup. V glavnem so to travniki, le nekaj je obdelovalne zemlje, na kateri je zadruga posejela hibridno koruzo, oves in pšenico. Letos nameravajo graditi hlev za 100 glav goveje živine, skladišče, kupili pa bodo še traktor »Ferguson 65«, univerzalni sejalnik in 100 glav mlade goveje živine.

Zadruga posveča veliko pozornost živinoreji. Ze letos bodo na območju zadruga uvedli čisto pasmo švedskih svinj. Med živinorejo so razdelili 12 merjascev švedske pasme »Landrace«, naročili pa so tudi 13 svinj.

PRI VIDMU LETOS PRVI CRNI RIBEZ

Kmetijska zadruga pri Vidmu ob Ščavnici pričakuje letos prvi pridelek iz nasada črnega ribeza. Zadruga je pred leti posadila 2,35 ha črnega ribeza. Pričakujejo, da ga bodo pridelali okrog 1000 kg.

Nedavna slana je povzročila tudi v vinogradih videmskega okoliša veliko škodo. To so opazili posebno v Očeslavcih, Stavešincih in Ivanjševcih.

Zavod za pospeševanje elektrifikacije podeljuje pri Vidmu se že pripravlja na sezono

NA TIŠINI PRIPRAVE ZA GRADNJO ŠOLE

Že na več sestankih so volivci ugotavljali, da sedanji prostori šole na Tišini ne ustrezajo in bi bilo nujno graditi novo šolo. Šola obiskuje 550 otrok. Učilnice so v 3 različnih zgradbah. Največ jih je v prostorih zadružnega doma. Učilnice so pretesne, saj se v vsaki stiska dopoldne in popoldne nad 40 učencev.

Dve, sicer nekoliko večji sta v stari šoli in ena v popolnoma ločenem prostoru ob šolski zgradbi. Posebno hudo je z učilnicami v zadružnem domu. Tu se dnevno menja čez 300 otrok. V pritličju so pisarne, dvorana in trgovina. V domu so tudi stanovanja, kjer v glavnem stanujejo učiteljice. Vsi ti razlogi so priveli do tega, da naj se tudi na Tišini pričnejo priprave za gradnjo novega šolskega sopleja in stanovanjskega bloka za učitelje.

O tem je razpravljal tudi

šolski odbor. Posebna komisija si je ogledala več zemljišč in končno odločila, naj se bodoča šolska zgradba gradi na parceli ob levi strani ceste Tišina — Vanča ves. To iz razloga, ker parcela ne leži tik ob glavni cesti, pa tudi ni toliko oddaljena, da nova šola ne bi bila v središču kraja. V bližini bodo gradili tudi stanovanjski blok za učitelje. Blok bo zgrajen prihodnje leto.

Šolski odbor je prav tako sklenil, da naj bi letos s prostovoljnim delom vaščani posekali akacijo na gradbeni parceli in pripravili kurivo za zganje opeke. Z buldožerjem bodo zravnali zemljišče, pripravili jamo za apno in zemljo za opeko ter navozili gramoz. Opeke bodo rabili okrog 150 tisoč. O gradnji šole je že razpravljal tudi KO SZDL skupaj s predstavniki KO in vaških odborov SZDL.

JUNIJA V VERŽEJU NOVI HLEVI

Kmetijska zadruga v Veržeu gradi nove hleve za mlado govejo živino. Gradijo na najbolj sodoben način. Investicijska vrednost znaša 4 milijone dinarjev.

Zadruga posveča že vsa leta veliko skrb razvoju živinoreje. Letos bodo v svojih pitališčih in preko kooperativnih odnosov z zadrugami spitali preko 600 glav goveje živine.

redno veliko. Minuli teden je zadruga dala v rejo teleta Antonu in Alojzu Novaku iz Grlave. Anton Novak pita zdaj 10 zadržanih telet in tri svoje. V hlevu ima preko 20 glav goveje živine. Z zadrugo sodeluje z vsemi kulturami, ki jih goji doma. Tudi brat Alojz pita 6 telet. V kooperaciji z zadrugo obdeluje 8 ha zemlje. Spomladanska setev je na

Začetna dela pri gradnji hlevov v Veržeu

V pogodbenem sodelovanju pita trenutno 85 telet.

Zadruga odkupuje redno vsakih 14 dni teleta za lastno pitališče, daje pa jih tudi v nadaljnje pitanje dobrim živinorejcem. Zanimanje za pitanje telet je med zadrugami iz

področju KZ Veržej zaključena. Pri sklepanju pogodb za koruzo in krompir so dosegli lepe uspehe. Jesenska setev dobro kaže. Zaradi zakasnele dobave umetnih gnojil so gnojila trosili šele pred kratkim. V primerjavi z lanskim letom

je bilo letos nad 50 odstotkov več zemlje obdelane s stroji. Tudi škropljenje proti plevelu so končali. Zaradi vedno večjega zanimanja zadržnikov za strojno obdelavo, bo zadruga morala kupiti traktor, nekatere poljedelske stroje in kombajn. D. B.

BAGER ZA VODNO SKUPNOST V LJUTOMERU

Jugoslovanska kmetijska banka je te dni obvestila Vodno skupnost v Ljutomeru, da lahko dobi posojilo za nabavo bagerja. Računajo, da bodo še ta mesec dobili nov bager in že prve dni junija začeli z deli.

Za začetna dela ima Vodna skupnost zagotovljena lastna sredstva v višini 20 milijonov dinarjev. Melioracijska dela nameravajo začeti pri vasi Gibina ob izlivu Ščavnice v Muro.

LENDAVA

Letos je bilo v lendavski občini 12. tečajev za zdravstveno vzgojo mladine. Te tečaje je obiskovalo v zimskih mesecih preko 400 mladink. Mladina je povsod za zaključek prirejala družabne prireditve.

MURSKA SOBOTA

V Murski Soboti se je te dni začel tečaj za vodilni kader v obrti. Tečaj je organiziral zavod za napredek obrti skupno z Ljudsko univerzo. Tečaj obiskuje 25 uslužbencev, trajal pa bo do konca meseca.

GORNJA RADGONA

V Pomurju sta dva doma onemoglih in to v Rakičanu in v Lukavcih. Iz radgonske občine je v obeh domovih 20 oskrbovancev. Socialni delavci iz Radgone svoje oskrbovance vsako leto obiščejo in jih obdario. Tudi letos so jim pripravili za 1. maj skromno pogostitev s pecivom, vinom in cigaretami, razen tega pa so se z njimi pogovorili o njihovih težavah in željah. Oskrbovanci so se tega dogodka zelo razveselili. Z veseljem so pripovedovali, da so jih že pred tem obiskali ter jih razveselili s kulturno prireditvijo podmladkarji RK iz Crensovec ter pionirji osnovne šole iz Martjanec. -ika

PO POMURJU

ZIHLAVA

Kmetovalci iz Zihlave in okolice z zanimanjem opazujejo posevke italijanske pšenice predsednika zadružnega sveta KZ Videm ob Ščavnici Jožeta Lančiča iz Zihlave, ki je zasejal pšenico v vrstah v razdalji 25 cm. Posevek je bil spomladi okopan in izredno lepo kaže. Kmetijski strokovnjaki so preračunali, da je na 1 m² zemlje 640 biljk, dočim jih je na ostalih posevkih le okrog 550. Pšenica je posejana na 25 arih zemlje.

DREVESNICA V IVANJCIH

Kmetijska zadruga v Ivanjcih ima majhno drevesnico, v kateri letos gojijo preko 7000 sadik. Letos je kmetijska zadruga prodala preko 2000 sadik. Na območju Kmetijske zadruga Ivanjci so kmetovalci letos spomladi zasadili v svoje sadovnjake okrog 5000 sadik.

APACE

Olepeševalno društvo v Apačah je bilo letos zelo delavno. Do prvega maja so lepo uredili park pri pošti, glavno cesto, pločnik ter zasadili ob cesti topole. Društvo je uspelo olepšati okolico Apač, zato zaslužijo pohvalo.

MARKOVCI

Pionirska zadruga v Markovcih ima nad 100 članov in obdeluje 33 arov zemlje, na kateri so zasadili črni ribez. V obširnem delovnem programu ima pionirska zadruga tudi več predavanj in poučne izlete.

Vaščani iz Markovec so letos spomladi uredili vaške ceste ter očistili jarke. Navozili so več sto kubikov gramoz, te dni pa so s prostovoljnimi delom pomagali graditi novi most.

NA RAZKRIZJU PORAVNALNI SVET

Na Razkrižju imajo precej delaven poravnalni svet, ki uspešno opravlja svojo vlogo. Tako je doslej rešil že preko 60 spornih zadev.

PIONIRJI V GENTEROVCIH SO AKTIVNI

Mladi zadržniki šolske zadruga v Genterovcih so letos zasejali več arov hibridne koruze in korenčka. Pri obdelavi jim je pomagala tudi zadruga. Na šoli v Genterovcih pa imajo poleg pevcev tudi sposobne šahiste, ki so si na letošnjem občinskem šahovskem tekmovanju priborili drugo mesto. -ko

PREDAVANJA O PROMETNI AKCIJI V LENDAVSKI OBČINI

V okviru letošnje akcije »Na cesti nisi sam« je občinska komisija za pripravo te akcije v Lendavi organizirala več predavanj po vaseh in v podjetjih. Tako so bila predavanja s prikazovanjem poučnih filmov v Veliki Polani, Turnišču, Dobrovniku, Kobilju, Genterovcih, Gaberju in na Hotizi. Vseh predavanj se je udeležilo 1531 šolskih otrok.

Podobnih predavanj se je udeležilo v podjetjih lendavske občine 640 delavcev.

V NEDELJO SLAVIJO ILJASEVSKI GASILCI 65-LETNICO DRUŠTVA

V nedeljo bodo v Iljasevcih v Prekijah slavili gasilci 65-letnico obstoja gasilskega društva. Obletnico so povezali s 15. obletnico osvoboditve.

Ze v soboto bodo pripravili nekaj kresov in bakljado, v nedeljo zjutraj bodo pozdravili vaščane s budnico. Za tem je predvidena proslava, po proslavi bodo sektorjske gasilske vaje, nato pa družabna prireditve.

POPRAVILI BODO CESTO

Vaščani Ivanovec in Kukeča so sklenili, da bodo letos uredili cesto, ki veže obe vasi s cesto Martjanci—Križevci. Doslej je bil v te kraje prevoz ob slabem vremenu skoraj nemogoč.

Po telefonu...

Pred dnevi so začeli v Proizvodnji kremenčevega peska v Puconcih z raziskovalnimi deli kremenčevega peska, ki bo namenjen za novo steklarstvo v Beltincih. Poleg tega se za kremenčev pesek zanima tudi Tovarna dušika v Rušah in Železarna na Jesenicah. V raziskave je zajeto celotno Prekmurje in področje občine Ljutomer.

Gornjeradgonsko gradbeno podjetje je v Radgoni začelo z gradnjo novega stanovanjskega bloka, v Lukavcih pa bo to podjetje v teh dneh začelo z gradnjo ohišja krožne peči za opekarno. Poleg tega so začeli pred kratkim z gradnjo trafo-postaj v Zrečah. V podjetju je zasedala tarifna komisija. Razpravljali so o uvedbi nagrajevanja po učinku dela.

»Graditelj« v Beltincih končuje v teh dneh z gradnjo občinske zdravstvene ambulante. V raziskave je zajeto celotno Prekmurje in področje občine Ljutomer.

Gornjeradgonsko gradbeno podjetje je v Radgoni začelo z gradnjo novega stanovanjskega bloka, v Lukavcih pa bo to podjetje v teh dneh začelo z gradnjo ohišja krožne peči za opekarno. Poleg tega so začeli pred kratkim z gradnjo trafo-postaj v Zrečah. V podjetju je zasedala tarifna komisija. Razpravljali so o uvedbi nagrajevanja po učinku dela.

V »Agroservisu« v Murški Soboti so imeli v prejšnjem tednu predvolilno zborovanje, na katerem so govorili o bližnjih volitvah v delavski svet, dostojno pa so tudi proslavili 90-letnico Leninevega rojstva. R. J.

Letos taborjenja po vseh občinah

Vsa dosedanja leta je bilo taborjenja predvojaške vzgoje osredotočeno le na nekaj taborjenj, letos pa so predvidena taborjenja skoraj po vseh občinah v Pomurju. Udeleženci

letošnjih taborjenj predvojaške vzgoje bodo deležni več predavanj s področja gospodarstva, ljudske tehnike, zemljepisa itd. Prav posebno mesto bodo pri teh predavanjih

Na taborjenju predvojaške vzgoje — polaganje min

zavzemali tudi poučni filmi, ki so jih organizatorji predvojaške vzgoje že naročili. Te dni je poklonil republiki Izvršni svet za potrebe predvojaške vzgoje v Pomurju ozko-tracijski kinoprojektor, ki bo s pridom služil pri popestritvi predavanj. Posebno pozornost naj bi letos posvetili pri predavanjih in praktičnem pouku streljanju z zračno in malokalibrsko puško, saj je strelski šport v Pomurju zelo razvit.

Ze lani so bila posamezna taborjenja dobro organizirana, med udeleženci predvojaške vzgoje sta vladala red in disciplina. Vendar je bilo marsikateremu mladincu težko prihajati vsak dan v tabor tudi deset in še več kilometrov. Zato pa bodo letos taborjenja predvojaške vzgoje v več krajih.

Festivalski program

SOBOTA, 21. MAJ

ob 10. uri Prvenstvo »Partizane« Slovenije v igri Med dvema ognjema
ob 20. uri Kresovanje in telovadna akademija s sodelovanjem republikih vrst v vajah na orodju

NEDELJA, 22. MAJ

ob 8. uri Nadaljevanje republiškega prvenstva »Partizane« Slovenije v igri Med dvema ognjema
ob 9. uri Povorka vseh športnikov
ob 10. uri Otvoritev stadiona
ob 10. uri Atletski miting olimpijcev
ob 17. uri Nogometna tekma NK »Sobota« : »Izola«

PONEDELJEK, 23. MAJ

ob 8. uri Dan vajencev, nogometno prvenstvo vajenskih šol Pomurja
ob 8. uri Atletsko in rokometno prvenstvo vajencev Pomurja
ob 8. uri Pričetek pohoda po »Prekmurski transverzali«
ob 20. uri Otvoritev razstave ob 40-letnici telesno-zgodovne dejavnosti v Murski Soboti

TOREK, 24. MAJ

ob 8. uri Prvenstvo LRS v badmintonu za leto 1960
ob 14. uri Etapno kolesarsko prvenstvo po Pomurju
ob 19. uri Namiznoteniški dvoboj Ravne : Murska Sobota

SREDA, 25. MAJ

ob 8. uri Prvenstvo osnovnih šol Pomurja v atletiki
ob 10. uri Prvenstvo OZ »Partizane« v odbojki
ob 15. uri Odprto prvenstvo v atletiki s sodelovanjem atletov iz Pomurja, Celja, Maribora in Varaždina
ob 20. uri Tek z bakljami

ČETRTEK, 26. MAJ

ob 8. uri Okrajno prvenstvo v streljanju z zračno puško
ob 8. uri Srednješolsko atletsko prvenstvo Pomurja
ob 17. uri Nogometna tekma NK »Sobota« : »Branik« (Maribor)

PETEK, 27. MAJ

ob 8. uri Prvenstvo osnovnih šol Pomurja v malem rokometu
ob 15. uri Troboj mest v košarki: Celje, Maribor, Murska Sobota
ob 20. uri Predvajanje športnih filmov

SOBOTA, 28. MAJ

ob 15. uri Turnir mest v rokometu: Celje, Maribor, Ptuj, in M. Sobota
NEDELJA, 29. MAJ

ob 7. uri Glavna skušnja festivalskega programa na stadionu »Sobota«
ob 10.30 Kolesarski kriterij LRS
ob 14. uri Povorka skozi mesto
ob 15. uri Pričetek zletnega programa

PRVI FESTIVAL TELESNE KULTURE POMURJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Novo igrišče pri gimnaziji v Murski Soboti dobiva iz dneva v dan novo podobo. Od ranega jutra do poznega večera lahko vidimo na igrišču pridne roke šolske mladine, ki nenehno povečuje tempo graditve svojega igrišča. Niso pozabili tudi na okolico stadiona. Z lepimi drevmi in topoli so zasadili okolico. Že danes, ko je igrišče še v gradnji, lahko trdimo, da bo to eno najlepših športnih igrišč v Sloveniji.

Tudi podroben program prirediteljev festivala, ki bo trajal od 21. do 29. tega meseca, je že izdelan. Festival se bo začel s svečano akademijo, ki bo v soboto, 21. tega meseca na telovadišču TVD »Partizane« v Murski Soboti. Na akademiji bodo nastopili telovadci iz najboljših društev »Partizane« iz Pomurja. Največje presenečenje za gledalce pa bo nastop najboljših slovenskih telovadcev in telovadk v vajah na orodju. Med nastopajočimi bo večina članov državne reprezentance. Nedvomno bo to dogodek, kakršnega M.

Sobota z bližnjo in daljnjo okolico že vrsto let ni videla. Prav tako bodo na tej akademiji nastopili še najboljši telovadci Višje šole za telesno vzgojo iz Ljubljane. Ves teden pa se bodo v našem okrajnem središču vrstile prireditve okrajnega oziroma republiškega značaja.

27. maja bo republiško prvenstvo med dvema ognjema. Na tej prireditvi bodo tekmovali najboljši pionirji iz vse Slovenije. Ob pol desetih je na sporedu povorka po mestu in defile vseh športnih in šol-

skih organizacij. Ob 10. uri dopoldne bodo svečano predali svojemu namenu novi stadion, ki ga je zgradila mladina. Ob otvoritvi bo na tem stadionu atletski miting članov olimpijske reprezentance. Popoldne je na sporedu nogometna tekma.

23. maja je Dan vajencev. V ta namen je pripravljajo razstavo vajeniških del. Tokrat bodo prvi priredili pohod po pomurski transverzali. Dopoldne bo atletsko in rokometno prvenstvo vajencev Pomurja, popoldan pa nogomet-

no prvenstvo vajenskih šol Pomurja. Zvečer pa bodo na svečan način odprli razstavo TVD »Partizane« v Murski Soboti, ki bo posvečena 40-letnici obstoja društva.

24. maja bo v Murski Soboti III. prvenstvo LRS v perjanici za letošnje leto. Popoldne bo na sporedu etapno kolesarsko prvenstvo po Pomurju, zvečer pa namizno-teniški dvoboj Ravne : Murska Sobota.

25. maja bo prvenstvo osnovnih šol Pomurja v atletiki. Prav tako bo dopoldne prvenstvo okrajne zveze »Partizane« v odbojki. Popoldne je na sporedu troboj mest v atletiki: Celje, Maribor, Varaždin, zvečer pa bo tek z bakljami in ulični tek Pomurja.

26. maja bo okrajno prvenstvo v streljanju z zračno puško, srednješolsko atletsko prvenstvo Pomurja, popoldne pa je na sporedu nogometna tekma med kluboma Sobota in Branik.

27. maja je na sporedu prvenstvo osnovnih šol Pomurja v rokometu, popoldne troboj mest v košarki med Celjem, Mariborom in Soboti, zvečer pa bodo predvajali športne filme. V soboto, 28. maja dopoldne bo srednješolsko nogometno prvenstvo Pomurja, popoldne skušnja festivalskega programa ter turnir mest v rokometu z udeležbo moštev iz Maribora, Ptuja, Celja in Murske Sobotne.

29. maja bo dopoldne glavna skušnja festivalskega programa na stadionu Nogometnega kluba Sobota. Popoldne bo kolesarski kriterij LRS, povorka po mestu in mimohod, predpraznik razdelitev priznanj in začetek zletnega programa. Zvečer bo zaključek I. festivala telesne vzgoje Pomurja s tekom z bakljami po ulicah Murske Sobotne.

RAZPORED TEKEM ZA PRVENSTVO NP MURSKA SOBOTA

I. kolo: 15. maja 1960

LENDAVA:

Nafta B : Pušča, ob 15. uri —

SI: Skodnik.

T-RNISCE:

Planika : Sobota B, ob 15. uri —

SI: Čug.

II. kolo: 22. maja 1960

Planika : Nafta B, ob 15. uri —

Sobota B : Pušča, predtekma, čas po

sporazumu.

Pionirsko prvenstvo se prične 29. maja 1960.

ESS SE VEDNO NA VRHU

Po predzadnjem kolu okrajnega rokometnega prvenstva za ženske zanesljivo vodi ekipa ESS z osmimi točkami, takoj na drugem mestu pa je njen največji nasprotnik »Partizane« Belinci. Ostala moštva pa se borijo za boljšo razporeditev.

Zasluzeno priborjena točka

GRAFIČAR : ALUMINIJ 0:0 (0:0)

Črno-beli so nam v nedeljo pripravili prijetno presenečenje na domačem igrišču; nasprotniku, Aluminiju iz Kidričevega, ki je bil napovedan favorit tega srečanja, so zaslužno odvzeli eno točko, ki bo za njihovo končno bilanco brččas tudi odločilnega pomena. Predvsem je treba naglasiti, da je vzel domače moštvo to tekmo zelo resno in jo s pošteno igro tudi uspešno izpeljalo, čeprav bi po utvarjenih, a neizkoriščenih priložnostih za gol, lahko tudi zmazalo.

Grafičar je nastopil v tej postavi: Ouček, Pavlič, Zavec, Bakan, Merica, L. Flisar (St. Horvat), Pukavec, Varga, Svatin, Kološa, Riturper.

ga že videli, pa ga spet ni bilo. Vsekakor pa se je tokrat črno-belim posrečilo onemogočiti nasprotniku, da bi povsem uredil svoje vrste. Za neodločen rezultat je zaslužen ves kolektiv, vendar je bila obramba tokrat boljši del moštva, še zlasti proti koncu tekme, ko so gostje z več napadi hoteli za vsako ceno izsiliti zmago. Zlasti sta se odlikovala Merica in Zavec, pa seveda tudi Ouček, ki je z uspešnim posredovanjem znova dokazal, da je trenutno še vedno najboljši golman v Soboti. V napadu je izstopal Kološa.

Sodnik Hren iz Maribora je uspešno opravil svoj posel.

Šahovsko tekmovalje radgonskih pionirjev

Te dni je bilo v Gornji Radgoni šahovsko tekmovalje za občinsko prvenstvo. Tekmovalja so se udeležili pionirji s Kapele, Radgone, Slogovec, Apač in Radence, vsega skupaj 45 pionirjev in pionirk. Tekmovalci so bili razdeljeni v tri skupine: v mlajše in starejše pionirje, oziroma pionirke ter mladince. Vsa

prva mesta, razen starejših pionirk (na prvem mestu pionirke s Kapele), so zasedli pionirji in mladinci iz Radgone. Od starejših pionirjev so dosegli drugo mesto pionirji iz Radence, od mladincev pa mladinci iz Apač. Prvoplasirane skupine se bodo udeležile okrajnega tekmovalja v Murski Soboti.

V festivalskih dneh bo živahno tudi na košarkarskih igriščih

DROBNE IZ TVD »PARTIZAN«

Kakor poročamo na drugem mestu, so priprave za I. festival telesne kulture Pomurja v društvi »Partizane« v zaključnem obdobju. V CRENŠOVCIH so vsi oddelki, razen članskih, skrbno pripravljali. 15. maja nameravajo prirediti občinski nastop v sodelovanju s telovadci iz občinskega središča Belinci in okoljskih vasi. Računajo, da bo nastopilo preko 500 telovadcev.

V TURNISCU se mladina prav tako resno pripravlja za nastop. Prirediteli bodo samostojen nastop. Poleg rednih vaj za nastop pa pridno urejajo tudi telovadišče.

V POLANI se vsa mladina pripravlja za udeležbo na okrajnem festivalu. Pripravljenost v vseh oddelkih je zelo dobra in pričakujemo lahko, da se bodo njihovi oddelki uveljavili na okrajnih prireditvah. Pripravljajo tudi nastop doma.

V BUCKOVCIH so nekateri oddelki s pripravami že končali, saj so v prvomajskih dneh nastopili na tamkajšnjih proslavah. Najbolj so pionirji in mladinke. Do tedna mladost nameravajo urediti igrišče in nekatere druge objekte s prostovoljnimi delom.

Mladina na CVENU je 8. maja ob tamkajšnjem krajevnem prazniku priredila številne športne nastope.

Hkrati je bilo tudi občinsko prvenstvo v rokometu in odbojki.

Tudi na CANKOVI se pridno pripravljajo. Nekateri oddelki so nastopili že minulo nedeljo. Razen mladincev so vsi oddelki s pripravami končali in so res dobro pripravljani.

V ROGASOVCIH se mladina sama pripravlja za domači in festivalski nastop. Mladina bi rada zgradila telovadišče, vendar čakajo na odobritev lokacije od občinskega ljudskega odbora.

BOGOJINA

V našem gozdnem revirju letos pridno pogozdujejo. Pogozdovna dela opravljajo v gozdovih zadrugnega in zasebnega sektorja. Prav v času, ko tukajšnja revirna uprava ni mogla dobiti za pogozdovanje dovolj delovne sile, so ji priskočili na pomoč pionirski odredi.

Najbolj pridni so bili črenšovski pionirji. Posadili so okrog 15 tisoč sadik črne jelše. Pionirji iz Bistrice pa so posadili 2000 sadik in izkopali 3500 jam za sadike. Tako so pionirji obeh šol opravili delo, katerega vrednost cenijo na okrog 100 tisoč din.

RADIJSKI PROGRAM

Nedelja

8.00 Mladinska radijska igra — James Krus: Strajca srečnega človeka; 8.40: Mladost sončkov brate; 8.50 Z glasbo v novi letnici; 9.50 Giuseppe Torelli: Koncert za dv. violini in orkester; 10.00: 8. pomniti tovarši... Najbolji maj; 10.30 Iz vokalnega ustvarjanja Marijana Lipovška; 11.00: Zabavni orkestri jugoslovanskih radijskih postaj; 11.50 Zdravko Stefančič: Zvijanje na razpotju (reportaža); 12.00: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za našo vas; 13.45 Zabavna glasba jugoslovanskih skladateljev; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.; 15.15 Reklame; 15.30 Kar najraje poslušate (iz oper); 16.00 Humoreske tega tedna — Dve japonski humoreski; 16.20 Intermezzo z godali; 16.30 Domače vije v svo in tridimenzionalnem taktu; 16.45 G. F. Haendel: Ognjemet; 17.00 Sedeset minut športa in glasbe; 18.00 Radijska igra — Ivan Cankar — Mitja Mejak: Zgodba o Simnu Sirotniku; 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba; 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila; 20.05 Izberite melodijo tedna; 21.00 Obisk pri skladatelju Pavlu Sivcu; 22.15 V plešanem ritmu z domačimi ansambli in orkestri; 23.10 Josip Slavenski: Simfonični epos; 23.35 Lepe melodije.

Ponedeljek

8.05 Gustave Charpentier: Vtisi iz Italije; 8.40 Poje Partizanski orkester iz Maribora; 9.00 Naš podlistek — Henry James: Označka časa — II.; 9.20 Za vsakogar nekaj iz arhiva zabavnih glasbe; 10.10 Arjeje iz Verdijeve opere Plet v maskah; 10.35: Mladost zabavni ansambli; 11.00 Drobne skladbe W. A. Mozarta in L. van Beethova; 11.30 Oddaja za otroke; a) Tine Pavčič: Razposajene pesmi; b) Sonce čez hribe; 12.00: Pisana vrsta otroških narodnih pesmi; 12.00 Iz zapiskov Tončke Marčič; 12.15 Kmetijski nasveti — Matko Zemljik: Zakaj sladkorna pesa lani ponekod ni uspela? 12.25 Pet povelj za pet pevcev; 12.40 Natko Devčić: Istrska suva; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Pisana vrsta narodnih

pesmi; 13.50 Vladimir Lovc: Klavirski skladbe; 14.05 Zabavni orkester Franck Pourcel; 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Reklame in zabavna glasba; 15.40: Naši poslušalci na tujem — Milan Ljubič: Poljska obnavlja svojo kulturo; 16.00 V svetlu opernih melodij; 17.10 Srečno vožnjol (Sofierjem na poti); 18.00 Radijska univerza — Mesta — III. del; 18.15 Franz Schubert: Rondo za violino in godalni orkester; 18.30 Športni tednik; 20.00 Portreti z Broadwaya; 20.45 Kulturna tribuna; 21.00—22.52 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije; R. Wagner: Predigra in smrt Izolde iz opere Tristan in Izolda; A. Dvorak: Koncert za Julija; 22.52 J. Kuhnau: Sonata quarteta; 23.10 Plesni zvoki iz studia 14 — violončelo in orkester; P. Merku: Concertino za komorni orkester; S. Prokofjev: Suita iz baleta Romeo in Plesni orkester RTV Ljubljana; 23.40 Pojeta Jo Stafford in Domenico Modugno.

Torek

8.05 Jutranji spored slovenske solistične glasbe; 8.30 Iz filmov in glasbenih revij; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Lidija Gorun: Junak Tono Tomšič; 9.25 Zvonimir Ciglic: Prva simfonija; 10.10 Izberite melodijo tedna; 11.00 Jose Armador: Albano Persi: Dve suiti; V cirkusu in Spomin na Kairo; 11.25 Naši nevi v popularnih operah; 12.00 Priljubljeno instrumentalnemu kvartetu Skrijanček; 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Jože Ferčec: Načrtovanje krmiljenja molznice; 12.25 Pospevi Ivana Zajca; 12.45 Trio Modic vama igra; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Fr. W. Rust: Sanska dežela; 13.50 Petnajst minut z Vaškim kvintetom; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — O4 narodne pesmi do simfonije; 14.35 Sopranske arije iz Mozartovih oper; 15.40 Listi iz domače književnosti — Milenkovi: Ponoreli november; 16.00 Izbrali smo za vas; 17.10 Razgovor z volivci; 17.20 L. van Beethoven: Cetrta simfonija; 18.00 Iz zbornika sonetov: Ida Szabo; a) Ženska sekcijska

Ursovih sindikatov v Ljubljani je bila v naših rokah; b) Prvi javni nastop Angele Osepke; c) Vsi kot en mož; d) Tudi z vojakmi smo bili povezani; 18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Črne duhovne pesmi izjava zbor Graha Jacksona s solisti; 20.30 Radijska igra — Wolfgang Weyrauch: Pred snežnim pogorjem; 21.25 E. Grieg: Peer Gynt, suita; 21.40 Dvajset minut z orkestrom Marty Gold; 22.15 Slavna dela komornoglasbene literature; 23.10 Zabaval vas bo ansambel Mojmirja Sepela; 23.35 Ameriške popevke.

Sreda

8.05 Mladina poje; 8.30 P. I. Čajkovski: Trnuljčica, balada, suita; 9.00 Jezičkovni pogovori (ponovitev); 9.15 Kajakovski zabavni »a-b-c«; 10.40 Dunajski valčki; 11.00 Zbori iz ruskih oper; 11.50 Oddaja za cehibane; a) A. Burgess: Majin rojstni dan; b) Vesela hišica in druge vesele pesmi za cehibane; 12.00 Kmetička godba; 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Rado Linzer: Dovolj nastilja za naša nosetva; 12.25 Pisani zvoki z Dravke; 13.30 Zborovske skladbe in priredbe Matije Tomca; 13.50 George Gerhwin: Kubanska uvertura; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.15 Sidonija Gorun: Junak Tono Tomšič; 14.35 Potnuri za zabavo; 15.40 Novost na knjižni polici — Hevedeker-Leeb: Nürnbekski proces; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestane ob petih; 17.30 Veliki orkestri — znane melodije; 18.00 Kulturna kronika; 18.20 Iz slovenske solistične glasbe; 18.45 Domače aktualnosti; 20.00 Trio Oscar Peterson z godali; 20.20—23.00 Georg Friedrich Haendel: Rodolinda, opera v treh dejanjih; 23.10 Popevke na tekočem traku; 23.35 Dve partituri Alojza Srebotnjaka.

Četrtek

8.05 Iz operetnega sveta; 8.30 Ljubljanski orkester poje pesmi Lovra Hfnerja; 8.55 Radijska šola za višjo

stopnjo — Od narodne pesmi do simfonije (ponovitev); 9.25 Od melodije do melodije; 10.10 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice; 10.35 Pet minut za novo pesmice; a) Ciril Pregelj: Tonček, miška in muc; b) Pozdravi mladim risarjem; 11.00 S popevkami čez kontinente; 11.35 Skladbe Jeana Albana in Manuela de Falle; 12.00 Makedonske narodne pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Uroš Janko: Kako poteka pilanje let v ljubljanskem okraju; 12.25 Anton Forster: III. dejanje opere Gozdniki slavoček; 13.30 Ansambel Srečka Dražila; 13.50 Klavir v ritmu; 14.05 Anton Lajovic: Capriccio; 14.20 Šport in športniki; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.40 S knjižneca trga; 16.00 Frank Martin: 8 preludijev za klavir; 16.30 S popevkami po svetu; 17.10 Usmerjanje v visokošolske poklice; 17.15 »Pa se sliš...« Slovenske narodne pesmi; 17.35 Plesni zvoki velikih mest; 18.00 Turistična oddaja; 18.15 Spoznavajmo naše umetnike; 18.45 Radijska univerza — Božo Petek: Pol stoletja jugoslovanskega letalstva — II. del; 20.00 Cetrtekove večer domovnih pesmi in napevov; 20.45 Godalni zabavni ansambel; 21.00 Literarni večer — Bert Brecht: Kruh zaradi tega ni cenejši; 21.40 Komorni intermezzo; 22.15 Po svetu jazz; 23.10 Sergeju Prokofjevu v spomin.

Petek

8.05 Odromno glasbeni atlas; 9.00 M. J. Čajkovski — H. H. James: Označka časa — III.; 9.20 Znani pevci — p. ub. j. n. popevke; 9.40 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe — Obisk pri mladih čeških in romunskih pevcih; 10.10 Iz Bizetove Carmen; 10.35 Panorama zabavnih melodij; 11.00 Iz domače in tuje solistične glasbe; 11.30 Družina in dom; 11.45 Komorni »bor RTV Ljubljana; 12.00 Zvoki s Havane; 12.15 Kmetijski nasveti — Tončka Kavčič: Društveno-politična dejavnost žensk v okraju Gorica; 12.35 Narodne ob smrekljavi harmonike; 12.40 Zabavna ruleta; 13.30 Dve operni uverturi; 13.45 Dvajset minut z orkestrom Norrie Paramor; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo

RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

od 15. do 22. maja

Radio Murska Sobota

Sobota, 14. maja 1960:

ob 17.00: »Naš sobotni sprehod«;
ob 17.15: Obvestila, objave in reklame;
ob 17.25: »Zeleli ste, poslušajte«.
Cetrtek, 19. maja 1960:

ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame;
ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku;
ob 17.25: »Zeleli ste, poslušajte«.
Radio M. Sobota prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 5. do 9. in od 13. do 23.10 ure. Ob nedeljah in praznikih lj ob 6. do 23.10 ure.

Naročniki 'Pomurskega vestnika',

ki bodo do 28. maja plačali naročnino, bodo deležni velikega nagradnega žrebanja! Med nagradami je tudi

več kolekcij kvalitetnih izdelkov
TOVARNE ZLATOROG v Mariboru
v skupni vrednosti 50.000 din

ter več izdelkov drugih tovarn in predmetov, ki jih prodajajo naše trgovine!

IZ PIONIRSKÉ ZADRUGE MOTVARJEVCI IN PROSENJAKOVCI

Te dni so zasejali pionirji pionske zadrage v Motvarjevcih in Prosenjakovcih hibridno koruzo in posadili nekaj krompirja. Vsa strojna dela je opravila zadruga. Pionirska zadruga šteje 58 rednih in 38 podpornih članov.

V MARTINJU NOVA TRGOVINA

Vas Martinje je dobila za prvi maj nov trgovski lokal. Prebivalcem ne bo potrebno hoditi več kilometrov daleč po najnujnejše stvari. Trgovine se posebno vesele gospodinje. Nov trgovski lokal je uredilo trgovsko podjetje »Goričanka« iz Salovec.

»POGUMNI TONCEK« V BOGOJINI

Pionirji osmega razreda osemletke v Bogojini se pripravljajo na uprizoritev igre »Pogumni Toncek«. Najprej nameravajo igro uprizoriti doma, potem pa bodo gostovali tudi v drugih vaseh. Igro režira Ivanka Potočnik.

DAROVALCI KRVÍ NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI

v Murski Soboti od 18. IV. — 7. V. 1960

Gizela Kučan — petič, iz Salamec, Apolonija Ferenčič — četrtič, iz Murskih Črnc, Antonija Vučko iz Gaberja, Jakob Vajngerl in Ivan Katan s Polic, Terezija Obal — šestič, Alojz Gomboš, Janez Husar, Marija Titan, Marija Lukač, Marija Titan — sedmič, Kristina Gomboc — drugič, Terezija Varga, Terezija Husar — drugič, Jožefa Olaj, Terezija Svetec, Marija Rajter, Milica Kerec, Emilija Horvat, Julijana Rajner, Katarina Rajnar — četrtič, Monika Skrilc — tretjič, vsi iz Kroga.

Ernest Horvat — osemnajstič, iz Murske Sobot, Marija Lukač iz Bakovec, Helena Smodiš — tretjič, iz Rankovec, Franc Zemljčič s Kapelskega vrha, Franc Kuhar, Stefan Panker, Marija Varga, Irma Skrilc, Marija Kovač, Gizela Lutar, Marija Marič, Stefan Panker — drugič, Kamila Kuhar — drugič, Anica Kuhar — četrtič, vsi iz Puconci.

Franciška Seruga in Jožef Seruga iz Pečarovec; Franc Benčak, Marija Benčak iz Bakovec; Lina Čahuk — drugič, Marija Čahuk, Ida Kerec iz Križevci; Alojz Straus od Grada, Magda Vogrinčič — drugič, iz Dobrovnika, Helena Makari iz Murske Sobot, Jožef Žerdin s Murskega, Albin Lapanja — tretjič, Jožef Semler, Helena Zrinski — drugič, Sarika Kuhar, Jožica Grmadnik — drugič, Marija Strabl, vsi iz Mošćanci.

V imenu bolnikov so darovalcem krvi najlepše zahvaljuje

DRAZBENI OKLIC

Dne 19. avgusta 1960 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin zavezanca Bele Janža iz Vevč, Ljubljana in sicer: 1/1 v.l. št. 394, parc. št. 280/1 njiva v k.o. Predanovi.

DRAZBENI OKLIC

Cenilna vrednost 287.350 din
najmanjši ponudek 192.000 din
varščina 28.745 din

OKRAJNO SODISCE v M. Soboti

dne 26. IV. 1960

OPOZORILO

Opozorjam vse, ki nameravajo kupiti kakršnekoli premičnine ali les od Adama Casarja iz Lucove št. 20, da imenovani ni upravičen ničesar prodajati, ker so vse premičnine in nepremičnine moja last. Stefan Škerlak, čevljar, Mošćanci.

POŠKODBE

J. Z. iz Markovec se je polil z vrelo vodo in dobil opekline na desni roki.

K. S. s Polic je padel pri igranju in se poškodoval na levi podkolenici.

R. R. iz Murske Sobot je na otroškem igrišču z glavo udaril v vogal gugalnice.

T. M. s Murskega je na tomboli padel. Poškodoval si je desni kol.

Z. J. iz Odrance je pri delu sko-belnik zajel prste desne roke.

H. N. iz Lendave je stopila na školjko in se poškodovala na levem stopalu.

S. M. iz Serdice je dobila poškodbo na desnem stopalu, ko se je igrala pri slamoreznici.

J. L. iz Hodoša je padel in si poškodoval desno koleno.

N. M. upokojenec iz Goruše Radgona je padel po stopnicah in si zlomil levi gleženj.

M. A. iz Bakovec je padel doma. Zlomil si je desni palec.

Mali OGLASI

TRAVNIK IN GOZD v izmeri vsakega po 20 arov, prodam. Cena ugodna. Miha Šošarič, Veržje. M-522

POZABILA sem 4. maja popoldne na vlaku, ki pelje iz Murske Sobot proti Hodošu, rjav ženski zimski plašč. Prosim poštenega najditelja, da mi proti nagradi vrne plašč na moj naslov: Angela Feuš, Sp. Kamenščak 68, p. Ljutomer. M-523

DVE HIŠI z gospodarskim poslopjem z vraten kleti, prešo in žganjarno, 2 orala vinograda, 2 orala sadovnjaka, 1,5 orala gozda, prodam. Kupca sta lahko dva skupaj. Viktor Mesarič, mesar, Sv. Martin na Mari. M-525

AVTO »Fiat-Topolino«, zelo dobro ohranjen, po zmeri ceni prodam. Naslov v upravi lista. M-527

HARMONIJSKI ZNAMKE »Angster«, popolnoma nov, s 6 registri in z 2 vrst jezičkov, prodam. Ficko, M. Sobot, Trstenjakova ul. M-528

HISO z gospodarskim poslopjem in 1,5 ha zemlje, lahko tudi samo 51 arov, v Bohovi št. 22, zraven železniške postaje Hoče pri Mariboru, prodam. Katarina Stauber, Bohova št. 22, p. Hoče pri Mariboru. M-533

MOTORNOKOLO »DKW« 125 ccm, dobro ohranjeno, ugodno prodam. J. Novak, Murska Sobot, Tomšičeva 10. M-534

KMETIJSKO POSESTVO v izmeri 2 ha, v Drakoveh št. 21 pri Mali Nedelji, prodam. Ponudbe sprejema Alojz Škrjanec, Ljutomer, Glavni trg 12. M-535

GOSPODINJSKO pomočnico spijem takoj. Slaščičarna Pauko, Murska Sobot. M-518

HISO z gospodarskim poslopjem, zraven 76 arov zemlje v Gorunih Slavečih št. 84, prodam. Interesenti naj se javijo pri isti številki. M-521

DRAZBENI OKLIC

Dne 12. avgusta 1960 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin zavezanca Jožefa Gostanja iz Murske Sobot in sicer: a) 2/9 v.l. št. 69 parc. št. 794 stavbišče in hiša, b) 2/9 v.l. št. 411 in v.l. št. 350 parc. št. 77/c, 166/b in 96/b gozd, c) v.l. št. 411 parc. št. 312/a/1 njiva, travnik in pašnik in d) 2/9 v.l. št. 411 parc. št. 66/b, njiva, gozd, vse k. o. Markovec.

Cenilna vrednost 92.870 din
najmanjši ponudek 62.100 din
varščina 9.300 din

OKRAJNO SODISCE v M. Soboti

dne 26. IV. 1960

DRAZBENI OKLIC

Dne 9. avgusta 1960 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin zavezanca Jožefa Lulika iz Murske Sobot in sicer: 1/5 v.l. št. 2402, enostanovanjska hiša v k. o. Murska Sobot.

Cenilna vrednost 475.200 din
najmanjši ponudek 237.600 din
varščina 47.500 din

OKRAJNO SODISCE v M. Soboti

dne 26. IV. 1960

Tedenski KOLEDAR

Petek, 13. maja — Servacij
Sobota, 14. maja — Bonifacij
Nedelja, 15. maja — Zofija
Ponedeljek, 16. maja — Janer
Torek, 17. maja — Maja
Sreda, 18. maja — Erik
Četrtek, 19. maja — Vitoslava

KINO

MURSKA SOBOTA — od 13. do 15. maja franc. barvni kinem. film: »Tamango«; od 16. do 17. maja ameriški film: »Ne zanikam svoje preteklosti«; od 18. do 19. maja madžarski film: »Zeleni cveti«.

LENDAVA — od 13. do 15. maja ju-slov.-nemški film: »Dalmatinska svatba«; od 17. do 18. maja italijanski film: »Skoda, da je takoe«.

GORNJA RADGONA — od 14. do 15. maja italijanski barvni kinem.-muskopski film: »Rimske zgodbe«; od 18. do 19. maja ameriški film: »Tuje je klicale«.

KRIŽEVCI PRI LJUT. — od 14. do 15. maja sovjetski barvni film: »Novoletni ples«; 18. maja avstrijski barvni film: »Mozart«.

LJUTOMER — od 14. do 15. maja ameriški barvni film: »V pomladi življenja«; od 18. do 19. maja ameriški film: »Grand-Hotel«.

SLATINA RADENCI — od 14. do 15. maja mehiški film: »Divja strast«; 19. maja jugoslovansko-nemški film: »Dalmatinska svatba«.

VIDEM OB SCAVNICI — od 14. do 15. maja ameriški barvni film: »Vzhodno od raja«.

VELIKA POLANA — 15. maja angleški barvni film: »Pot na Antarktiko«.

CEPINCI — 15. maja češki film: »Krakatit«.

Komisija za sprejem in odpust delavcev in uslužbencev pri Kmetijski zadrugi z o. j. Prosenjakovci razpisuje delovno mesto

TRAKTORISTA-MEHANIKA

Plača po dogovoru. Nastop službe možen takoj. Pismene prošnje pošljite na gornji naslov do 20. maja 1960.

OPOZORILO

Nisem plačnik dolgov za svojo ženo, Rozalijo Lanjšček. Ludvik Lanjšček, Vučja gomila št. 99.

PREKLIC

Franc Kološa, posestnik iz Stajevci št. 102 s tem izjavljam, da mi Janez Slihtaber, čevljar iz Stajevci št. 100, ni nikoli ukradel nobene puške.

SVEŽE RIBE VSAK DAN —
DOMAČE KOLINE VSAK TEDEN!
Ples ob sobotah in nedeljah
Pristna štajerska vina, prvovrstna jedila
Prodajamo prvovrsten jabolčnik; čez ulico v večjih količinah s popustom
Se priporoča Gostilna »PRI GROZDU«
Murska Sobot

ZDRAVSTVENI DOM MURSKA SOBOTA

razpisuje delovna mesta

FAKTURISTA
BOLNICARJA
HISNIKA-KURJACA

Pogoji: za fakturista srednja ali nižja šolska izobrazba, za bolničarja dovršena šola za bolničarje, za hišnika-kurjača kvalificirani delavec. Za hišnika je na razpolago družinsko stanovanje. Pravilno kolkovane prošnje pošljite na upravo Zdravstvenega doma, Murska Sobot do 20. maja 1960.

Komisija za razpis delovnih mest pri ŽIVINOREJSKO-VETERINARSKEM ZAVODU ZA POMURJE v M. Soboti

razpisuje delovno mesto

EVIDENTICARJA

za vodstvo kartoteke in evidenco osemenjevanja

Naziv: pomožni pisarniški referent.
Prošnje sprejema komisija Živinorejsko-veterinarskega zavoda za Pomurje do 25. maja 1960.

Komisija za razpis delovnih mest pri Kmetijski zadrugi z o. j. Puconci

razpisuje delovna mesta

1. TAJNIKA(-ce) zadruge
2. POMOŽNEGA KNJIGOVODJE — fakturista(-ke)

Pogoji: pod točko 1. končana srednja šola. V poštev pridejo tudi osebe z nižjo srednjo šolo in večletno prakso v gospodarskih organizacijah.

Pod točko 2. končana nižja srednja šola in najmanj enoletna praksa v knjigovodstvu zadrage. Plača po tarifnem pravilniku.

Prijave pošljite na upravo KZ Puconci do 20. maja 1960.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

BRANIMIR SČEPANOVIC:

KONEC SANJ

Z njim se je dogajalo nekaj čudnega. Kot da bi mu pohajala moč. Prste je imel trde. Skoro otrple. Zaradi njih je prišel Stari dvomiti, da bo prišel do centra. Toda moral je prispeti.

Tako je bilo vsako jutro. Najbrž od tistega dne, ko so mu bili obljubili veliki trg. Potrebno je, da nekaj časa čisti Ulico mesečine, so mu rekli. In on jo je potrpeljivo drgnil osemindvajset let. Prišel je vsake noč prej kot drugi čistilci, da bi pravočasno ostalo za njim smrdljiva predmestje in bi se lahko nasmešnil v mokrem, valovitem centru prihajajočemu jutru, ki pa mu navadno ni ničesar prinašalo.

Stari je neke v sebi vendarle skrivaj upal. Morda to ni bilo upanje, ampak samo prijeten občutek, ki ga je preplaval zmeraj, kadar je na poslednjem vogalu prižgal cigareto in poslušal mlačno šumenje vode. Vse to je trajalo samo nekaj trenutkov. Kakor hitro so se oči uprle v široki asfalt in v neotesanega Sanjika, rahlo upognjenega in močnega, s cevjo za vodo v roki, je Stari prišel drhteti. Prejšnje razpoloženje v srcu je zamenjala tiha in vztrajna mržnja.

Sanjika ni maral že leta. Moral ga je sovražiti, ker je bil Sanjika najnavadnejša žival. Imel je razrezan nos. In veliko srečo, da je čistil center. To je bilo nekaj in Stari je, medtem ko je pljuval prah, ki ga je bil požiral v Ulici mesečine, poskušal dojeti, zakaj se je Sanjika obratila tako brez volje, s sklonjeno glavo in povešenimi rameni. Vedno je mislil na to, ko ga je s pogledom spremljal v noč. Pozneje, ko so vsi odšli, ni nihče obstajal v njegovi zavesti.

Blodil je po trgu, hodil po prelomljenih odsevih razpetih razstav v drobni lučih asfalta, a v prstih je zamišljeno držal gumasto cev za vodo in jo od časa do časa obrnil, da bi očistil umazanijo, ki jo je Sanjika pustil. Pijanci in obalni delavci so se presenečeni ustavljali. Govorili so o Starem, da je nor. Toda on takrat ni opazil nikogar. Obstal je ob kakem semenu ali drobnem papirčku, ki ga je bila obšla voda, in zmerjal je Sanjika.

Jaz ne bi tega nikdar napravil. — je šepetal. — Nikdar ne bi spregledal umazanije.

Jezno se je pogovarjal s tistimi, ki so ga prevarili, čeprav teh ljudi ni bilo nikjer.

Ničesar nisem zahteval, sami ste mi obljubili, — je mrmral.

In nehal jim je verjeti.

Bilo je neke pomladi. Nekega jutra, ko je imel Stari še dokaj moči. Kadil je pri bronastem spomeniku in gledal Sanjika, kako se nejevoljno prestopa in nekaj mrmra ob šumenju belega slapa. V trenutku je Sanjika obrnil cev za vodo na Starega. Ta je imel dovolj vzroka, da bi ga pretepel. A ga ni. Ostal je moker in negiben. Cigareta v ustih mu je razpadla zaradi vode, ki mu je tekla čez obraz in roke. Stari celo ni nič rekel. Le trdo se je smehljaj. Toda tedaj se je zaklel, da bo, ko bo čistil center in bo imel v rokah cev za vodo, Sanjika stal tako moker in ponižan.

Tega dogodka ni nikdar pozabil. Cesto je pijan ustavljal mimoidoče in jih prepričeval, da bi se moglo tako zgoditi tudi njim, ker Sanjika ne bo nehal polivati ljudi vse dotlej, dokler bo delal to, kar ni njegovo delo.

Ljudje ga niso poslušali. Potem je Stari vsem nakljub še trdneje sklenil, da bo doživel svoj dan maščevanja. Toda ta dan, glej, ni prišel. In, bilo je videti, ni več mogel priti.

O tem je moral biti Stari prepričan bolj kot kdaj koli prej. Sedel je na stopnišču velikega rumenega hotela, ohlapen in izmučen. Gledal je svoje neubogljive prste in s izgovorom, da išče cigareto, preiskoval njihovo prožnost. Dobro je vedel, da so žepi prazni in da v njih ni ostal noben ogorek. Toda bil je vztrajen. Ni hotel verjeti temu, kar se je dogajalo z njim. Ni hotel priznati svoje nemoči in svojega konca.

Vendar bom prispel, — je pomislil. — Ta noč je kakor vsaka druga noč. Ni treba, da bi bil utrujen bolj kakor navadno.

Poskušal je poslušati glasbo iz restavracije, toda melodija se je obenem z njim izgubljala v hoji ljudi. Vseposvoda okoli njega so žuboreli koraki in ulice so se počasi izgubljale v mrak. Tramvaj je zvonil za molko, včasih nekam globoko, in čim bolj se je bližal središču, tem hitrejši je bil. Skoro kakor topot. Kakor slutnja.

Ljudi je opazil nekoliko pozneje. Bili so pijani in so kadili. Stari je pazljivo opazoval tleče konce cigaret, ki so trepetali v mraku kot kresnice. Prvo, česar se je spomnil, so bili tisti megleni dnevi, ko je lačen in raztrgan tekkel po nerazsvetljenih ulicah za tem iskričavim mrčesom. Tedaj še ni vedel, da ga nekaj nesluteno v krvi vleče za preprosto srečo, ki se je varljivo svetlikala okrog njega, vedno tam, kjer ni bilo njegove razprte dlani.

Sedaj so kresnice mirovale na dosegljaj roke. Toda Stari je ni mogel iztegniti, čeprav se mu je zdelo, da bi v tem trenutku uresničil svojo mladostno željo po nepojasnjeni in nikoli doseženi sreči v življenju, v tem njegovem življenju, ki je bilo nenadoma videti prazno in nesmiselno.

Streznila ga je bolečina v lakotnici. Nato je videl dvignjeno roko in je pričakoval udarec, brez strahu, prisluškujoč besedam med psovskami. Ničesar ni razumel. Samo gledal jih je. In ko so se do blaznosti nasmejani potepli po ulici, je poskušal, da bi jim nekaj zavpil. Da bi jih ponižal, jih ušalil. Toda ni imel več moči za besede.

Razen tega, moral je iti. To je bilo sedaj važnejše od vsega drugega. Z naporom in počasi se je odpeljal od betona in čutil pri tem na svoji glavi in ramenih na tone zraka. Dvignil je milimeter za milimetrom ta zrak, in ko se je vzvračal, je zakoral v smeri centra.

Pogosto je padel in obležal, previdno čakajoč trenutek, ko se bo vrnila porabljena moč.

Se malo, — je šlihal svoj lastni dih.

Se malo, — je plesala v njem skoro ohlajena kri. Poslednji vogal je prešel po rokah in ko je s polmrtnimi zenicami vpil svoje velike sanje, barvite od trepetajočih svetlobnih reklam, Stari ni več poskušal dalje.

Spomnil se je, kako so bile bakrene roke bradatega človeka obrnjene k nebu tudi tisto jutro, ko je sam pritaval v to mesto. Ženske so hodile ob njem, ne da bi se zmenile zanj. Odhajale so na trg. Nekateri so se že vračale, nosile so polne košare zelenjave, ki je vonjala po zemlji. Stari je gledal večnadstropne hiše. Zaradi ugaslih svetilk v tem zgodnjem jutru so se risale nejasno. Spominjale so na ptice s pernatimi razširjenimi strelci, pripravljene, da bi vsak trenutek nekam odletele. Stari se je veselil: igral je med njimi in bil vedno lažji. In potem ni več videl drobnih, pobarvanih papirčkov na robu pločnika.

CARINARNICA V GORNJI RADGONI

bo prodala na

JAVNI LICITACIJI

dne 18. maja 1960 ob 9. uri naslednje:

potniški avto znamke »Skoda«, rabljen, izklc. cena 100.000 din
motorno kolo »Puch« 125 ccm, rabljeno, izklc. cena 75.000 din
moped znamke »Victoria«, rabljen, izklc. cena 80.000 din
ter ostalo trgovsko blago v skupni izklc. ceni 340.000 din

Pravico do licitacije imajo vse državne ustanove, gospodarske, zadrugne in družbene organizacije. Reflektanti so dolžni predložiti pismena pooblastila in kavcijo v znesku 10 odst. od izklc. cene.

Vsa pojasnila daje Carinarnica Gornja Radgona ustno in telefonično vsak dan od 7. do 14. ure.

Plača se z virmanom.

CARINARNICA Gornja Radgona

Splošno Gradbeno podjetje »PRIMORJE« Ajdovščina

poziva

VSE DELAVCE, KI SO BILI V LETU 1959 V DELOVNEM RAZMERJU

in imajo pravico do deleža iz viška osebnega dohodka, naj se prijavijo ter uveljavijo svoje pravice v treh mesecih od dneva objave.

Največjo prednost imajo tovarne linijske ladje in večji tramperji

Samo lani je naša trgovska mornarica povečala zmogljivosti plovnih enot za okrog 200.000 ton. Ob koncu lanskega leta je razpolagala s 365 ladjami, večjimi od 100 bruto registrskih ton, oziroma s skupno 600.000 bruto registrskimi tonami. Porastu trgovske flote je v mnogočem doprinesla graditev v domačih ladjedelnicah, uspešno poslovanje v konkurenci s številnimi broderskimi podjetji v inozemstvu in povečanje prevoza blaga z našimi ladjami, čeprav je v svetu očitna v tem znatna stagnacija.

Kakor kaže, se bo letos povečala naša trgovska mornarica s še 25 novimi ladjami, od katerih bodo večje število zgradili v domačih ladjedelnicah, neznaten del pa kupili v inozemstvu. V novejšem času so se naša ladijska podjetja usmerila na graditev in nakup sodobnih plovih objektov. Doslej je zgrajenih v naših ladjedelnicah ali kupljeno v inozemstvu toliko plovih enot, kolikor je znašal načrt nakupa do konca prihodnjega leta. Torej je petletni perspektivni plan graditve trgovske

flote izpolnjen dve leti pred rokom. Vsekakor predstavljajo največjo bazo za razvoj naše trgovske mornarice naša ladjedelniška podjetja, ki so zaslovela tudi v mnogih drugih državah. Samo v lanskem letu so naše ladjedelnice izdelale za domače in tuje naročnike okrog 160.000 BRT ladjev, v zadnjih štirih letih pa znaša vrednost zgrajenih plovih enot okrog 140 milijonov dolarjev. Jugoslovanske ladjedelnice imajo še vedno veliko število naročil, zlasti iz inozemstva, tako da bodo same v

tem letu zgradile in izročile naročnikom nekaj desetih novih plovih enot.

Kot že rečeno, razpolaga naša trgovska flota z okrog 600.000 BRT, realne potrebe pa so milijoni ton brodovja. Posebna komisija je izdelala predlog petletnega programa razvoja našega pomorskega brodarstva, v katerem velja prednost gradnji tovarnih linijskih ladij in večjih tramperjev. V prvem planu je tudi gradnja sodobno opremljenih potniških ladij. Na ta način bi bile domače potrebe za dogleden čas zadovoljene, naša trgovska flota pa bi razpolagala z najmodernejšimi in najmlajšimi plovimi enotami, ki bodo čez nekaj let popolnoma izrinile stare kolose.

ODPRLA JE NAPAČNA VRATA

Na progi Slavovski Brod—Zagreb je potovala Marija Novič iz vasi Kapusina iz okraja Sombor s hčerko v Zagreb. Ponotič je rekla hčerki, da gre za hip ven, vendar se ni vrnila. Sele v Zagrebu je hči zvedela, da je mati po pomoti odprla lahoda vrata in padla iz vlaka. Nesrečno ženo so prepeljali v brodske bolnišnice, kjer se bori s smrtjo.

Črnogorske operacije možgan

V Crni gori še živi spomin na silno redko operacijo možgan. Te operacije so še pred sto leti opravljal vaški ranočelniki in zeliščarji. Iz najbolj oddaljenih krajev so hodili bolniki k tem samoukom na operacijo »kranjanjce«. Kot pripovedujejo nekateri stotniki, so ti kirurgi imeli nekakšno železno cev, ki je bila spodaj žagasto nazobčana. Cev so postavili na lobanjo, jo vteli med dlanmi in tako na lobanji izvrtli luknjo, veliko kot dvodinarb kovancec. Skozi izvrtino so nato s bučkajm peresom očistili kri. Potem dilo za gorovce o nevarnem kirurškem posegu so po naključju dobili pri odkopavanju starih grobov.

Dota - kolikor je zet težek

Preživeli običaji o dajanju dote v okolici Leskovca še danes ohranjeni

Pred zadružno prodajalno v Živkovu se je zbrala večja skupina ljudi. Večina med njimi so resni domačini. Snov razgovora je: svatbe in poroke. Vsi kritizirajo običaje o dajanju dote, govore o primitivizmu, ki se ga vasi v okolici Leskovca še niso znebili, čeprav se ga skušajo znebiti.

— Vsi ste proti dajanju dote hčerkam, proti nakupu zeta, a vsi dajete doto — pravi zbranim mlajši človek, polmestno obleden. In dodaja: »Hčerke možite z otroki, učenci v gospodarstvu, čeprav so od njih starejše po pet in več let. Zakaj? Nemara iz strahu, da bodo ostale neomane! Ali zato, ker taki slantje manj zahtevajo. Ne razmišljate

o tem, da takšni zakoni niso dovolj resni, da prihaja v 70 odst. primeror do ločitve pred ali po odslužitvi vojaškega roka mladoporočence.

Zbrani so ga poslušali in mudo-bravali. Potem se eden ojunati la reče:

— Nekdo mora prvi zagristi. Me ne je zet stal — 8000 dinarjev po kilogramu težel ima pa 75 kg in s mi lahko izračunate, koliko je to. Če bi vsaj ostalo pri tem. Bojim se namreč, da bo kmalu začel, naj mu dam še to in ono... Sedaj so prišli v modo televizijski sprejemniki. Če ga odklonim, mi bo vrnil hčerka. In nihče ne bo trenil z očesom...

Mlajši človek je snalil Živkovčanom še nekaj priščel nasvetov, z jezdit kolo in odšel.

Čudni rekordi

Velika Britanija in ZDA dani nedvomno prednjačijo v številu najneobičajnejših rekorderjev, ki tekmujejo med seboj zares v vsem. V zelo kratkem času so postavili Britanci naslednje rekorde: neka ekipa študentov iz Cambridgea je igrala bridge 72 ur in 45 minut brez prekinitve, neki mladi Anglež je v času 10 ur in 10 minut uspel, da se je rokaval z 9001 rojakom; drugi Anglež je 134 ur igral na klavirju; neka Angležinja je v ritmu korčarstva prešla 110 milj v 36 urah in 27 minutah. V tem času je Francoz Claude Gachet uspel 100.000-krat obrniti okrog sebe shla-hupe obroč in je pri tem izgubil 13 ur in 49 minut.

V Združenih državah je neki Gantua iz Pennsylvanije postavil svetovni rekord v prekomernem uživanju hrane: za en sam obrok je pojedel 72 paštet z mesom, 8 decetov hčrčkov, vse to pa zalil z 22 žlami mleka in 6 steklenicami koka kole. Neka Američanka je postavila svetovni rekord v zgornosti, ker je 94 ur in 32 minut ter 5 sekund govorila brez prekinitve. Neki newyorški list je objavil ljubezenski roman »Priznanje žene polni 42 let — doslej nedosežen rekord! Neki mladenič iz Kansas Cityja je uspel, da je ostal buden 168 ur in 36 minut in odšel je spat z naslovom svetovnega rekorderja.

Toda tudi nekatere druge države ne zaostajajo v neobičajnih rekorderih. V Italiji je, na primer, neki natakhar stregel gostom nekaj dni, ne da bi ga kdo zamenjal. Neki Avstrijec je predsedel v stekleni posodi leto dni, medtem ko je neki Norvežanec sedel na jahi tri tedne — samo piščančki se niso izvalili!

Operacija pod mikroskopom

Doktor, jaz slišim . . .

Operacijska dvorana Klinike za uho, nos in grlo Vojno—medicinske akademije v Beogradu, ki malo spominja na običajne dvorane, v kakršnih operirajo ljudi, je utonila v temo. Namesto velikega reflektorja zasveti majhna žarnica na prenosnem mikroskopu. V dvorani tišina.

Na mizi leži petdesetletni Vladimir Marković, uslužbenec iz Smederevske Palanke. On ne sliši še nekaj let. Čez nekaj trenutkov bodo kirurgi — po neki novejši ameriški metodi — poskušali, da mu vrnejo sluh.

Zdravnik je dvignil nad levo uho bolnika mikroskop, tako da se skozi njegove leče jasno vidi notranjost lobanje, tisti del, v katerem je srednje uho z drobnimi koščicami: s tistimi, po katerih se prenašajo zvoki do možgan. Te koščice so tako majhne, da se — če jih opazujemo z golim očesom — komaj vidijo. Ena izmed njih ima dva do dva in pol milimetra. Povečana z mikroskopom pa se zdi, da ima štiri centimetre. To kirurgu olajšuje delo, vendar mora zato ravnati izredno precizno in obzirno. Tudi najmanjša neopreznost ali malo močnejši gib z nožem bi lahko bil usoden. Lobanja ni odprta, temveč se operacija opravlja skozi kovinski ušesni lijak, pri dnu širok vsega okrog 3 milimetrov, nastavljen skozi ušesni kanal do samega opna bobniča.

V poltemi vidimo mizo z instrumenti — z dokaj tankimi, podobnimi iglam za pletenje — ki se popolnoma razlikujejo od tistih za druge operacije, recimo srca, tilnika, prsnega koša. Ni niti majhnih, ukrivljenih igel z nitjo, kot pri teh operacijah sploh ni rezov. A tudi če so kje nujni, niso večji od nekaj milimetrov.

Bolnik med operacijo ne čuti bolečin, čeprav ni anesteziran, temveč je, po uporabi posebnih sred-

stev, v neki vrsti polsna, tako da na svoj način doživlja vse tisto, kar se okrog njega dogaja. Operacija traja že več kot tri ure.

— Če je vse šlo kot treba, boste čez minute ali dve pričla neobičajnega prizora, — je rekel asistent.

Skoraj istočasno spregovori bolnik, čeprav ga ni nihče nič vprašal:

— Doktor, jaz slišim, slišim... Rekli ste:

»Sestra, dajte mi instrumente«.

VZNEMIRLJIV RAZGOVOR

Kirurg prekine delo. V dvorani je najprej slišati pritajene, vznemirljive glasove, na kar spet zavladati tišina. Zdravnik se nalahno malo oddalji od kirurške mize in polglasno vpraša:

— Me sedaj slišite?

— Slišim, odgovori pacient.

— A sedaj? — vpraša zdravnik, ki se je oddaljil povsem do okna.

— Slišim tudi sedaj.

Tega nekdanjega bolnika, ki je le a težavo lahko spremljal celo zelo glasen razgovor samo s pomočjo aparata za jačanje sluha, so srečali novinarji, ki so prisostvovali operaciji, pred nekaj dnevi. Prišel je, je dejal, na kliniko zaradi kontrole. Popolnoma se je spremenil tako fizično kot psihično: zgovoren je, vedrega razpoloženja, namejejan.

— Na aparat sem povsem pozabil, — je rekel. — Sedaj lahko dobro slišim tudi najtiše izgovorjene besede, kot nekoč, še preden sem izgubil sluh.

V anali Klinike za uho, nos in grlo Vojno—medicinske akademije v Beogradu, kjer so opravili to operacijo, je zabeležen še en uspešno ozdravljen primer.

Družinska drama

Kaže, da še niso znane vse podrobnosti kolektivnega samomora podpredsednika Li Ki Ponga v Južni Koreji. Znano pa je, da je podpredsednikov najstarejši sin Ri Kang Suk, ki je hkrati posinovljenec strmooglavljenega predsednika Sing Man Rija, po predhodnem dogovoru ubil iz revolverja najprej svojega očeta, nakar mater, nato svojega mlajšega brata in naposled sebe. Kakor znano, so bile nepravilnosti, ki naj bi zagotovile izvolitev Li Ki Ponga za podpredsednika, povod eksploziji ljudskega nezadovoljstva proti diktatorskemu režimu Sing Man Rija in so dovedle do zloma tega režima. Po pisanju južnokorejskih listov pa je bil Li Ki Pong bolj žrtev kot krivec te volilne mahinacije. Je polparaliziran človek in v kampanji sploh ni sodeloval. Kaže, da je povod tega dramatičnega dogodka težka depresija, v katero je po vseh mahinacijah zapadel Li Ki Pong.

Chessman naposled usmrčen

Ko je vrhovno sodišče Kalifornije zavrnilo prošnjo za odložitev smrtne obsodbe nad Carylom Chessmanom, so Chessmana ob 18. uri 2. maja usmrtili v plinski celici zapora Saint Quentin. Tako je bila izvršena smrtina obsodba, ki je bila razglašena že leta 1952, a so jo doslej že osemkrat odložili.

Casniki poročajo, da je bil Chessman, preden je stopil v celico, zelo bled. Ob 17.59 je prišlo iz Washingtona sporočilo, da je tudi sodnik vrhovnega sodišča ZDA William Douglas zavrnil prošnjo za odložitev izvršitve smrtne kazni. Tako je propadel zadnji minuto pred izvršitvijo kazni zadnji poskus, da bi ga rešili. Neki novinarji, sodelavci »Los Angeles Examinerja« je Chessman, ko so ga že vezali na jekleni stol, dejal: »Recite Rosalind, da sem ji dejal nasvidenje. Naj mi vsaj ona verjame, da nisem kriv tistega, česar me dolže.« Rosalind je mlada nvinarka, ki je Chessmana zelo dobro poznala, ker ga je nekajkrat intervjuvala, a ni imela poguma, da bi prisostvovala izvršitvi kazni. Poročajo tudi, da je filmski igralec Mar-

lon Brando prejel dovoljenje od obsojenca, da lahko posname film o njegovem življenju. Ob uri smrti pa je izšla četrta Chessmanova knjiga: »Otrok in ubijalec«.

Pred usmrčitvijo je pred zaporom nekaj sto demonstrantov priredilo

protestne demonstracije. Drugi demonstranti so protestirali pred stanovanjem guvernerja Browna »Sacramento«; nadaljnja skupina demonstrantov pa je demonstrirala pred kalifornijskim kongresom in pred palačo vrhovnega sodišča v San

Franciscu. Ker je bila izredno mrzla noč, so policaji nosili demonstrantom tople čaj, da se ne bi prehladili. Navzlic vsemu pa ameriški in svetovni javnosti še danes ni povsem jasno, ali gre v Chessmanovem primeru za justični umor ali ne.

Beograjčani dolgujejo Komunalni banki 8 milijard dinarjev

Za enoletne, dvoletne in večletne potrošniške kredite dolgujejo trenutno Beograjčani Komunalni banki 8 milijard 766.922.000 dinarjev.

Po običaju zmeraj zelo skrbno urejenih podatkih Komunalne banke je v njenih trezorjih 197.536 menic, kolikor je skupno dolžnikov.

Toda 16.915 teh dolžnikov, ki dolgujejo 398.288.000 dinarjev, neredno odplačuje obveznosti. Pedantni bančni uslužbenici so izračunali, da ima vsak dvanajsti dolžnik — Beograjčan karton, ki pripada znani »Če (črni) listi«.

Proti večini teh nerednih dolžnikov je banka sprožila sodni spor.

APARAT PROTI NAHODU

Neki deček v Kölnu v Zahodni Nemčiji si je izmislil posebno masko, ki si jo pacient nadene na usta in nos. Iz aparata prihaja, po potrebi, vroč zrak od 38 do 52 stopinj. Po treh urah nahod mine. Aparat so že preizkusili in to z uspehom.

POSLEDNJE PARNE LOKOMOTIVE

Te dni so umaknili iz prometa zadnji dve parni lokomotivi na ameriških železnicah. V Durandu v Michiganu, kjer sta ti dve lokomotivi pod št. 6322 in 1319 do zdaj obratovali, so priredili ob tej priložnosti svečanost, ki ji je prisostvovalo nekaj sto železničarjev. Prva parna lokomotiva v ZDA je bila po-kusna lokomotiva iz l. 1825, prva redna lokomotiva pa je zapeljala po tih letu 1829. Leto dni pozneje je bila dirka med njo in konjsko zaprego. Konji so zmagali.

nekaterim pa je na sledi poseben aparat uslužbenec, ker so dolžniki spozabili prijavit spremembo mesta stanovanja in zaposlitve. In še to: povprečen dolg Beograjčanov znaša 45.000 dinarjev.

SLEPI POTNIK

Rihard Vinkler, študent glasbe, je potoval iz Hannovra v Göttingen v ležalni mreži, ki jo je obesil pod potniškim vagonom nekega brzega vlaka. Ko se je na isti način hotel vrniti nazaj, je železniška policija odkrila tega slepega potnika. Rihard je izjavil, da ni imel denarja, da bi kupil vozni listek, imel pa je dogovorjen sestanek s svojim dekletom.

SPOMIN

V vojaškem muzeju v Londonu je razstavljen sedaj kos vojaškega kruha iz Druge svetovne vojne, ki ga je nekdanji narednik Viljem Nicholson prejel nekaj ur pred osvoboditvijo v nekem taborišču vojnih ujetnikov v bližini Linburca avgusta 1945. leta. On je ta kos kruha, ki je sedaj poleg kosa britanskega kruha iz Prve svetovne vojne, doslej hranil kot spomin.

VODOVOD

Mladi par J. in E. Smith v Santa Barbari (ZDA) je imel nenavadno prvo poročno noč v svojem domu: vodovodna cev v kopalnici je počila, in preden sta jo opazila, je bilo stanovanje poplavljeno...

LOVEC

Neki možgan iz Birminghama je že nekaj let prvak tega mesta v golfu. Nedavno je s svojo golfsko žnjo ubil — lisico.

MOST PREKO ROKAVSKEGA PRELIVA

Te dni je objavil predsednik francoskega združenja za gradnjo poti podatke o novem projektu: most preko Rokavskega preliva bo dol 33 km, na višini 50 do 70 metrov nad površino kanala naj bi imel dva železniška tira in pet avtostrad s kablji za električno in telefonsko mrežo, kakor tudi naftovod. Most bi bil jeklene konstrukcije, ki bi ležal na betonskih stebrih od 227 do 600 metrov, tako da bi lahko pod mostom plule tudi največje ladje sveta. Z graditvijo mostu bi se ognili težko rešljivemu problemu zračenja podzemeljskega predora skozi kanal, a tudi nevarnosti, da bi vdrla v predor voda. Edina nevarnost za most bi bili močni vetrovi, ki često pihajo nad Rokavskim prelivom.

PAIDENO TRUPLO NOVELINKA LADJE »MILOČER«

Na istiski obali pri Rapcu, nedaleč od Rače, so našli truplo enega izmed dveh pomorščakov z ladice »Miločere«, ki sta izginila zadnje dni aprila v viharju v valovih Kvarnerskega zaliva. Ugotovili so, da gre za truplo italijanskega Djuze Matkovića. Pomrtni ostanki pomorščaka so bili prepeljani z ladjo »Proleterka« v Hercegovino od tam pa v njegov rojstni kraj Bančić. Trupla drugega pomorca Vlade Bulajića za zdaj še niso našli.

IZVIL ZVILNJE POD PEKOLICO TRAKTORJA

Pred davci je prišlo v Varaždinu na Trgu Dr. J. Fašiničevega teorija do prometne nesreče, pri kateri je izgubil življenje 7-letni Božidar Ca-